No. 2577 | Zaterdag 17 Juni 1933 | 50ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Tel. 47
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. H. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Geen: „SCHOOLCOMMISSIE" meer op Curaçao. -- Maar wel een „COMMISSIE VAN ONDERWIJS".

Als men een „gewoon" boek begint te lezen, dan begint men gewoonlijk niet aan het einde maar aan het begin; gouvernementsontwerpen echter of verordeningen die alle mogelijke andere verordeningen van onze vroede Vaders al maar door wijzigen (en laat ons hopen, ook *verbeteren*) al maar door aanvullen, zijn zulke „buitengewone" stukken dat men onwillekeurig de kluts kwijt raakt en waarachtig om maar gauw over die technische-termen-misère heen te zijn, aan de laatste bladzij begint.

Zulk een stuk is de nieuwe ontwerp-verordening regelende het onderwijs „in" Curacao bestaande uit 162 artikelen die niet allen splinternieuw zijn; maar toch voor een groot deel. Een waar en waarachtig lid van de „schoolcommissie" begon aan 't einde en wel met het allerlaatste artikel 162 en daar stond:

Artikel 162. *De schoolcommissie op Curaçao is met het in werking treden van de verordening ontbonden.*

Het was dan toch eindelijk gebeurd: de plechtige officieele, begrafenis op gouvernementskosten van een instelling die al lang verouderd was en al lang had doodgemaakt moeten worden,... volgens het edele gevoelen van zoovelen die natuurlijk niets afweten van het werkelijke nut en het stille werk dier commissie. Dat waar en waarachtig lid der Schoolcommissie had een groot vertrouwen in de eeuwigdurendheid van gouvernementsinstellingen als ze er eenmaal zijn, en daarom las hij ijzig, kalm 't vervolg [illegible]

.... en geeft [illegible] *de in artikel 140, eerste lid, bedoelde Commissie van Onderwijs op Curacao."*

Dus niet dood en ook niet begraven, maar levend en frisch en daarbij nog met een nieuwen naam!

Art. 140 eerste luidt:

„(O. V. Art. 50) 1. Het toezicht op het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigd lager onderwijs is op het eiland Curacao opgedragen aan een Commissie van Onderwijs."

Een aparte paragraaf handelt over deze Commissie. Wij laten hier den tekst in zijn geheel volgen: hij is van belang voor de leden zelf natuurlijk en ook voor de Onderwijzers en Ouders die eventueel de hulp of bemiddeling der Commissie mochten inroepen.

§ 3 Van de Commissie van Onderwijs enz.

§ 3. Van de Commissie van Onderwijs op het eiland Curacao.

Artikel 144.

K. B. 1922 Art. 12. 1. De commissie van Onderwijs bestaat uit *negen* leden, die door den Gouverneur worden benoemd en ontslagen.

2. Onderwijzers in actieven dienst, bestuurders van instellingen en vereenigingen, welke scholen beheeren, zijn van het lidmaatschap uitgesloten.

3. Aan het einde van elk kalenderjaar treedt één lid af, dat echter terstond kan herbenoemd worden.

4. Hij, die benoemd wordt ter vervulling van een tusschentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij benoemd is, had moeten aftreden.

5. De eerste rooster van aftreding wordt in eene der eerste vergaderingen door het lot bepaald.

6. Jaarlijks kiest de Commissie uit haar midden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris.

7. Deze keuze wordt aan den Gouverneur en aan den Inspecteur van het Onderwijs medegedeeld.

Artikel 145.

K. B. 1922 Art. 12, lid 1. De Commissie van Onderwijs regelt hare werkzaamheden bij huishoudelijk reglement, dat aan de goedkeuring van den Gouverneur wordt onderworpen en onder meer bepalingen moet inhouden omtrent de openbare en besloten vergaderingen en omtrent het aantal leden, dat aanwezig moet zijn om geldige besluiten te kunnen nemen.

Artikel 146.

1. De Commissie van Onderwijs heeft tot taak den Gouverneur en den Inspecteur van het Onderwijs adviezen te verstrekken en inlichtingen te geven met betrekking tot het lager onderwijs op Curacao.

O. V. Art. 53, lid 2. 2. Zij beijvert zich den bloei van het onderwijs op de onder haar toezicht staande scholen te behartigen, houdt zich op de hoogte van den toestand van dat onderwijs, ziet toe, dat de verordeningen, besluiten, beschikkingen en voorschriften op het onderwijs stipt worden nageleefd, doet aan den Gouverneur voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs acht en verleent bijstand aan de onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen.

Artikel 147.

O. V. Art. 53, lid 1. 1. De commissie van Onderwijs bezoekt de onder haar toezicht staande scholen ten minste eenmaal per jaar.

2. De leden afzonderlijk kunnen deze scholen bezoeken, zoo dikwijls zij dat noodig oordeelen.

O. V. Art. 54. 3. Het bepaalde in artikel 142 (*nl. dat alle schoolgebouwen en terreinen voor den Inspecteur ten alle tijde toegangkelijk zijn en dat de hoofden hem alle verlangde inlichtingen moeten verschaffen*) is van toepassing op de Commissie van Onderwijs in haar geheel en op ieder van hare leden afzonderlijk ten aanzien van de scholen en de onderwijzers, die onder het toezicht der Commissie staan.

De Commissie van Onderwijs zendt jaarlijks, vóór 15 Februari, een beredeneerd verslag van hare werkzaamheden en bevindingen in het onmiddellijk voorafgaande kalenderjaar aan den Gouverneur en een afschrift daarvan aan den Inspecteur van het Onderwijs.

De letters O. V. en K. B. bij de artikelen zijn verwijzigingen naar de thans geldende Onderwijs Verordening van 1907 en het Koninklijk Besluit van 1922.

Een ding is zeker, dat zoo de Schoolcommissie — pardon, de Commissie van Onderwijs zich mede die artikelen ten uitvoer brengt, zij heel nog wat last kan veroorzaken aan den Gouverneur en ook aan den Inspecteur

Maar dat zal nog al meevallen. De leden zijn niet erg oorlogszuchtig!!

TWEE MACHTEN.

In een wijk te Parijs heeft in Maart l.l. een ernstig relletje plaats gehad.

Er had een overval plaats in het Poolsche consulaat door ruim vijftig Polen onder aanvoering van Russische en Fransche communisten.

Die arme, voorzeker niet gelukkige landverhuizers hadden reden tot klagen, het zij zoo. Maar dan ook dadelijk kwamen de communisten toegeschoten, om van het geval een partij-zaak te maken en de sukkels op te hitsen tot daden van geweld. Dolkmessen, scheermessen, ijzeren staven deden dienst bij het opstootje.....

Op denzelden dag vuurt een Italiaansch communist zijn wapen af op president Roosevelt en verwondt den burgemeester van Chicago.

Nog verschansen zich op dienzelfden dag te Boekarest vierduizend arbeiders achter barricades, om zich tegen de politiemacht te verzetten. Aan beide kanten: dooden: gewonden... een ware slachting.

Dat alles is slechts een voorafschaduwing van het geweldig drama, dat zich in het verborgene voorbereidt.

Ieder weet dat het streven van het bolsjewisme tot doel heeft de vernietiging van de huidige maatschappij.

Naar velen denken: dwaasheid! dat krijgen ze toch niet gedaan! Zij blijven glimlachen en schouderophalen.

Ernstige lieden betreuren den belangrijken voortgang, die het communisme sedert twee jaar heeft gemaakt, en weten, dat het einddoel van Moskou is: de verdelging op de wereld van allen godsdienst.

De neutrale bladen wiegen liever hun lezers in slaap, dan dat ze hen den schrik op het lijf zouden jagen.

Doch de brutale werkelijkheid dreigt. Het wachtwoord van het bolsjewisme luidt: Weg met God en godsdienst! Alle godsdienst moet verdwijnen.

Geen middel wordt geschuwd om het doel te bereiken.

Wel de hardste noot om te kraken is voor hen: het katholicisme.

Zooals, volgens hun evolutietheorie, de mensch-apen, eer zij tot den menschelijk vorm overgaan, den staart verliezen, moet het menschelijk verstand, om zich te vervolmaken, allen godsdienst afweren... Het Christendom wordt beschouwd als hun onverzoenlijke vijand; door zijn tien geboden ontrooft het het volk alle genot en legt het den verfoeilijken last op van het tairijk gezin....

Schrikt het woord „bolsjewisme" de meerderheid af, dan aarzelen de verspreiders dezer wereldhervorming niet om in andere gedaante, onder allerlei vermommingen op te treden. Het gaat er om invloed uit te oefenen op de zwakken, de groote kinderen in de maatschappij, vooral: matrozen, soldaten, werklui in den vreemde..., zich overal in te dringen waar woelingen heerschen.... zich zelfs met Ghandi in verbinding te stellen.... stormbrigaden op te richten voor een kort maar beslissend conflict, dat hen de macht in handen speelt. En daarna voert verwoede, wraakbare gestrengheid de heerschappij.

Het voornaamste middel, de hoogste verwachting van het bolsjewisme is het kind.

Het kind moet aan het gezin ontrukt, van allen godsdienst gespeend worden.

Die beklagenswaardige kindsheid moet gevormd worden tot een keurcorps van den haat, samengesteld uit de edelmoedigsten van natuur, de vurigsten van hart, de meest begaafden van geest.

Naar alle regelen der kunst licht men de hoofdleiders af der toekomstige stormtroepen. Zoo mogelijk brengt men hen allen bijeen in Rusland, om in die speciale atmosfeer gedril[illegible] reid losgelaten.

Tot in de geringste bijzonderheden is de helsche methode bestudeerd, om de jonge hersenen te verstrikken: schandelijke laster, lezingen, boeken, schouwburg, bioscoop ten dienste van het goddeloos onderricht. In de hoogste klassen worden eereprijzen verleend aan de leerlingen, die het beste opstel leveren „anti-God".

In enkele groote volksparken vindt men tusschen frissche, goed onderhouden gazons en welverzorgde bloemperken een stuk onbebouwden, woesten grond. Als men de kinderen daarheen voert, leert men hen, op de bloemen wijzend:

— Dat is het werk van het menschelijk vernuft, en dan de blikken der kleinen vestigend op de distels en brandnetels van het onbewerkte land: Dat is wat die zoogenaamde godheid doen kan!

Men misvormt de woorden van 't Onze-Vader tot een afschuwelijke godslastering, die eindigt met: Vervloekt zij uw naam. Men verdraait den inhoud van de pauselijke Encyclieken; voornamelijk dienen tot mikpunt van hun spottenden afkeer, die over het christelijk huwelijk en de arbeiderswetgeving.

De aldus met alle wapenen uit hun arsenaal toegeruste jongeren zijn de onderwijzers der volksjeugd. Voor naturalisatie wordt gezorgd, naar gelang de natie, waarheen men hen zendt, om den fakkel van den aanstaanden wereldbrand te ontsteken.

De fakkel spettert vonken, het vuur breidt zich uit. Reeds zijn alle werelddeelen aangetast.

In Afrika mengen zich de aangesloten Mahomedanen onder de Mekkagangers. Over het geheele gebied nagenoeg van Azië vlamt het in lichter laaie. De beide Amerika's zijn besmet, vooral Zuid-Amerika met zijn nieuwe republieken en maçonnieke loges, die een gunstig terrein bieden aan de bolsjewistische baccil.

In het Noorden ontsnapt zelfs het godsdienstige katholieke Canada niet aan de verderfelijke propaganda: duizenden brochures worden er verspreid, die de geestelijken aanklagen als slaven van het kapitaal. De Moscovieten hebben in Montreal een volksuniversiteit opgericht, vereenigingen voor jongeren, kampeerclubs. Te Toronto, Winnipeg, Regina zijn hoofdzetels gevestigd van het partijbestuur.

Wat Europa betreft, het behoeft de rest van de wereld niets te benijden. Duitschland, Engeland, Spanje, Bulgarije zijn overvloedig voorzien.

Een kalm, rustig land als Nederland beleeft een plotselinge uitbarsting van revolutionair verzet op een harer schepen van het O. Indisch eskader.

Het katholieke België telt in Kamer en Senaat bijna evenveel socialistisch en communistische afgevaardigden als katholieke zetels.

Hoe treurig in Frankrijk, dat in dezen schrikaanjagenden toestand de belastingbetalers door hun aan de Loge verpande vertegenwoordigers worden verplicht om 5530 millioen te schenken aan het openhaar onderwijs, wanneer zoovelen van die onderwijzers het bolsjewisme als hun ideaal huldigen en zij, oppermachtige heerschers op de landelijke scholen, er het verzet voorbereiden en den opstand aanwakkeren, die van Moskou uitgaat tegen alle rechtmatig gezag en bezit.

Moeten wij den uitslag vreezen? Voor den Katholiek is de uitslag van den strijd aan geen twijfel onderhevig.

Lenin scheen er op zijn sterfbed een voorgevoel van te hebben. Sedert Julliaan de Afvallige heeft de H. Kerk andere overwinningen behaald Het wereldconflict, dat in een duel op leven en dood op de puinhoopen van alle punten van den aardbol zich zal afspelen, belicht één keer te meer met tragischen gloed de leer van St. Paulus omtrent de macht der duisternis, tegenovergesteld aan de leer van Jezus Christus, het Licht der Wereld.

De strijd herinnert ons ook de scherpe visie van den H. Augustinus in zijne Twee Steden.

Weer opnieuw rijst aan den modernen gezichteider de groote synthese van het Boek der Openbaring: de Engel en het Beest, Stof en Geest!

Thans zijn het Moskou en het Pausdom, en achter hen, in het onzienlijke Christus en Satan.

Maar welke verwoesting en vernie[illegible] maatschappij zich niet werpt in de armen van Hem, die heeft de Woorden des Eeuwigen Levens....

PIERRE L'ERMITE.

Opvoeding.

In ons vorig artikel wezen wij op de groote destructieve krachten die bezig zijn om het zedelijk leven der volkeren naar omlaag te halen. Dit blijkt ten overvloede uit de ongegronde en de meest verderfelijke opvattingen omtrent het huwelijk.

Een weldenkend mensch, die nog eenigzins een begrip heeft van de waarde en beteekenis van het leven, zal moeten erkennen, dat de zedelijke gezondheid en gaafheid van een volk blijkt uit zijn eerbied voor 't huwelijk. Wanneer in een maatschappij de eerbied voor 't huwelijk, de eerbied voor de vrouw weg is, dan is inderdaad zulk een maatschappij zedelijk ziek en indien er niet terstond krachtdadig ingegrepen wordt, zal zij haar ondergang onvermijdelijk tegemoet gaan.

Nu behoeven we heusch geen buitengewone scherpzinnige wereldblik te hebben, om te constateeren, dat bij een groot gedeelte der menschheid de eerbied voor het huwelijk totaal weg is. De schoone beteekenis van het huwelijk in 't leven, door God zelf eraan gegeven wordt of beter gezegd wil niet meer begrepen worden. De moderne mensch wil wel de genoegens dezer wereld maar niet haar lasten.

Wat hecht men in sommige kringen nog voor waarde aan 't huwelijk? Het wordt beschouwd als een modespel; vandaag kan 't zoo en morgen weer anders beleefd worden, al naargelang de omstandigheden zijn. Zelfs gaat men zoo ver, dat men durft te beweren dat het huwelijk geen goddelijke maar een zuiver menschelijke instelling is.

De afschuwelijkste praktijken treft men op dit gebied aan.

Zelfs menschen, die zich menschen van cultuur durven noemen, zien in de praktijken, die indruischen tegen alle natuurwetten, niets schandelijks.

Hoe durft men spreken van cultuur en erger nog, hoe durft men zich opwerpen als leider om cultuur te geven, als men noch theoretisch, noch praktisch op de hoogte is van de eerste natuurwetten. Hoe kan men cultuur voortbrengen, als de eerste princiepen omtrent huwelijk miskend worden? of is cultuur ook alleen maar iets uitwendigs?

Hier vooral staat de opvoeder voor een moeilijke taak. Hoe het kind, dat zooveel slechte indrukken ontvangt van het verderfelijke voorbeeld van anderen, op dit gebied een gezonde opvoeding te geven? Zijn werk dat op de eerste plaats niet is genezen, maar voorkomen, moet hier maar al te dikwijls trachten te genezen. En waar de ziekte reeds ver is, is het moeilijk te genezen.

Hierover is de laatste tijd veel geschreven, wat ons goede richtlijnen aangeeft, maar ook zeer veel, dat bederf gesticht heeft.

Het beste wat hieromtrent de laatste jaren is verschenen, zijn de twee encyclieken van den Paus, „over de Christelijke opvoeding der jeugd en „over het christelijk huwelijk," waarin niet alleen de juiste leer der kerk, steunend op de openbaring wordt uiteengezet, maar ook de regels der natuurwet juist en onomstootbaar naar voren worden gebracht.

In de eerstgenoemde encycliek staat alles wat tot de essentieele opvoeding behoort, duidelijk omschreven, n.l. aan wien de taak der opvoeding toebehoort, welk het subject is en het doel der opvoeding.

Uit de encycliek blijkt, dat om opvoeder te zijn er heel wat eischen moeten gesteld worden en dat iedereen zich als zoodanig maar niet kan opwerpen. Het moeten menschen zijn met intellectueele en moreele door hun hoogst belangrijk ambt gevorde eigenschappen, die branden van liefde voor de kerk, die een hoog begrip hebben van 't welzijn van het kind, het huisgezin en het vaderland.

Indien ze deze eigenschappen niet bezitten, zijn 't blinde leiders die misschien een oogenblikkelijk uiterlijk succes hebben, maar aan innerlijkheid zullen zij weinig weten voort te brengen.

In onze dagen van verderfelijke beginselen betreffende het huwelijk, in het verlies van alle eerbied voor de vrouw, moet op de eerste plaats gezorgd worden dan men de rijpere jeugd de juiste denkbeelden van het huwelijk bijbrengt; van jongsaf aan moet men hen de schoonheid toonen van het leven, moeten ze enthousiast gemaakt worden voor de reinheid.

Maar zoo ergens dan hier, zijn daarvoor menschen noodig van een hoogstaand zedelijk leven, van onberispelijken levenswandel, menschen waarin de jeugd vertrouwen stelt, naar wie ze hoog opkijkt.

Vooral op dit gebied is de middelmatige niet instaat iets voort te brengen. Het kind immers bewondert graag, ziet graag iets groots. Maar wat zal 't in de slappe middelmatige, wat in de slechte menschen kunnen bewonderen?

Gelukkig zijn er, zooals de Paus zegt, velen die 't werk der opvoeding goed begrepen hebben, die hun beste krachten geven aan de vorming der jeugd. „En daarom is ons hart vol troost en dankbaarheid jegens de Goddelijke Goedheid, als wij zien, hoe tegelijk met de onderwijsgevende mannelijke en vrouwelijke religieuzen een zoo groot getal goede onderwijzers en onderwijzeressen, onbaatzuchtig, ijverig en volhardend arbeiden in de kunst, welke de Heilige Gregorius van Nazianze de „kunst der kunsten en de wetenschap der wetenschappen" noemt n.l. in het leiden en vormen der jeugd.

't Is van die menschen vooral waarover Jan Bakker spreekt in zijn boek „Stille werkers" „Waar de een wordt voortgedreven door de hoop op onderscheidingen of eereteekens, daar doet de ander op voorhand afstand van iedere streeling der ikzucht. Waar den één handelt in den roes van het oogenblik, gestuwd door de massa, daar volbrengt de ander zijn heldendaden in de eenzaamheid met God en zich zelf, zonder de bezieling van medestrijders, in gestadig zelf vergeten, ondanks miskenning en mislukking Grooter dan de oorlogsheld, de held van den haat, is de vredesheld, de held van de liefde! Deze helden van liefde vindt men bij duizenden werkend in den wijngaard des Heeren, werkend aan 't zielenheil der millioenen. Zulke helden van liefde vindt men biddend en stil geduldig hun werk doend in vele opvoedingsgestichten, waar zij ruwheid maken tot zachtheid, ondeugd tot deugd, waar zij in de harten van zooveel onverschilligen 't zaad strooien van plichtsbetrachting en godsdienstzin, twee sterke pijlers, waarop 't maatschappelijk leven rusten moet."

Van nabij zijn we getuigen geweest, wat daar in stilte bereikt kan worden, wat er voor karakters, echte karakterkoppen gevormd worden, waarop men later kan vertrouwen. Het werk is daar moeilijk, omdat het treurige voorbeeld, de perverse leer van daarbuiten, het kind in moeilijke

omstandigheden plaatst en soms doet twijfelen.

Maar toch komt langzamerhand het goed willende kind onder den indruk van het schoone, het edele, omdat het voor menschen komt te staan met schoone idealen, menschen, met een hoogstaand zedelijk leven, voor menschen die hun begrijpen en willen helpen. Men is daar diep overtuigd van de groote verantwoordelijkheid die God op hun schouders gelegd heeft door kinderen aan hun zorg toe te vertrouwen, kinderen, van wie Christus zeide: aan hen behoort het rijk der hemelen.

Wee den leider daarom, die zich opwerpt als opvoeder en zelf een leven leidt in strijd met alle zedelijkheidsprincipen! Hoe kan zulk een opvoeder, die spot met de heiligste rechten van het huwelijk, bij kinderen schoone denkbeelden op wekken voor 't leven!

Allerwegen spreekt men over opvoeding; men schrijft, men houdt redevoeringen. Maar tot velen zou men kunnen zeggen: met welk recht? Waar is hun eigen voorbeeld? Niet alleen woorden, maar vooral daden.

C. v. d. L.

Redevoering

Van den Heer Mr. ESKES.

In de vergadering van den Koloniaien Raad d.d. 12 Juni 1933.

Over de vrijheid van drukpers en vrijheid van vergadering.

M. de V.,

De 5 ontwerpen, welke hedenavond op de agenda voorkomen, mogen van het grootste belang geacht worden, vooral die houdende bepalingen omtrent de uitoefening van het recht van vergadering.

Het valt te betreuren, dat het Bestuur zich genoodzaakt ziet den Raad mede te deelen, dat het thans den tijd gekomen acht dergelijke vérgaande bepalingen in het leven te roepen. Dit toch wijst er op, dat de ontwikkeling der dingen in Curacao niet is, zooals die zou moeten zijn, zooals thans ieder ordelievend burger zou wenschen.

Wat de laatste maanden op Curacao is geschied, het misbruik, dat gemaakt is van de vrijheid van drukpers, heeft de noodzakelijkheid aangetoond gebruik te maken van de mogelijkheid, die art. 8, lid 2, van het Regeerings-Reglement open laat om bij Koloniale Verordening tegen zulk misbruik op te treden.

Thans ligt een ontwerp van die strekking voor ons en de Kol. Raad zal moeten beslissen over deze inperking van de vrijheid van drukpers, door Professor R. Kranenburg „een der belangrijkste grondrechten na de godsdienstvrijheid misschien het belangrijkste" genoemd.

De „Declaration of Rights" van Virginia zeide in art. 12 „that the freedom of the press is one of the great bulwarks of liberty and can never be restrained but by despotic governments."

Onder de Republiek der Zeven Vereenigde Nederlanden heerschte reeds practisch vrijheid van drukpers zonder uitdrukkelijk erkend te zijn.

Gedurende de Fransche overheersching bestond de censuur, maar deze was zoo gehaat, dat na omverwerping van dit bewind, de censuur onmiddelijk werd afgeschaft bij Souverein Besluit van 24 Januari 1814 (Stbl. No. 17), in de considerans van dit Besluit staat, dat de censuur „ten eenenmale strijdig is met de liberale denkwijze, waarop elk rechtgeaard Nederlander den hoogsten prijs stelt en die steeds het Gouvernement dezer landen heeft gekenschetst."

In art. 7 van de Grondwet en art. 8 van ons Regeerings-Reglement staat dan ook nog steeds: „Niemand heeft voorafgaand verlof noodig om door de drukpers gedachten of gevoelen te openbaren," dus een verbod van censuur.

Het 2de lid van art. 8 R. R. zegt evenwel:

„De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij koloniale verordening."

Ons Wetboek van Strafrecht kent eenige desbetreffende strafbepalingen, maar deze zijn in de practijk onvoldoende gebleken.

De stroom van pamfletten, waarin de eene groep burgers werd opgehitst tegen de andere, de kleurlingen tegen de blanken, de Curaçaoenaars tegen de Hollanders, de werknemers tegen de werkgevers, waarin achtenswaardige mannen door minderwaardige individuen vanuit den schuilhoek hunner anonymiteit met modder werden gegooid, deed de vraag rijzen: Moet dit zoo doorgaan? Kan dit langer geduld worden? En dan zegt ieder ordelievend burger volmondig: Neen. Wie nog laconiek daarover moge denken, ik zeg hem, dat ook hier zal gelden: Hodie mihi, Cras tibi, Heden ik, Morgen Gij.

Ieder moet natuurlijk het recht hebben door middel van de drukpers zijn meening te verkondigen, zijn gevoelens te openbaren, zijn critiek te geven, zoo noodig ook op het Bestuur. Maar in dien dit geschiedt, zooals op Curaçao gedurende den laasten tijd dan is dat misbruik van het recht en dient daartegen te worden opgetreden.

Maar ook alleen om dit misbruik te keeren zal het Bestuur gebruik mogen maken van de grootere bevoegdheden, die het bij deze verordeningen ontvangt. Het zal deze nimmer mogen hanteeren om het normale gebruik van het recht van vrijheid van drukpers en ook van vrijheid van vergadering te belemmeren. Het zal deze meerdere bevoegdheden gebruiken tegen de destructieve krachten, die thans overal in de wereld werkzaam zijn en ook op Curaçao willen optreden. Deze nieuwe bepalingen zijn uitsluitend gericht tegen hen, die orde en rust willen verstoren, die haat willen zaaien en den chaos bedoelen, en zij zullen de Overheid in staat stellen haar taak, de handhaving van de maatschappelijke orde, te vervullen.

Het is daarom, dat ik, en verschillende leden van den Raad met mij, over eenige bezwaren tegen deze ontwerpen zijn heengestapt en onze stem er aan zullen geven. Aan verschillende bezwaren is trouwens door het Bestuur bij de schriftelijke behandeling reeds tegemoetgekomen.

Stemmen wij dus vóór deze verordeningen, dan blijkt daaruit een groot vertrouwen in het Bestuur, dat daarmede belangrijke uitbreiding van bevoegdheden erlangt. Moge het van deze bevoegdheden met wijsheid en beleid gebruik maken, wanneer het geldt ordelievende burgers, verknocht aan hun rechten en vrijheden, maar met kracht en voortvarendheid, wanneer het gaat tegen hen, die de grondslagen van onze samenleving ondermijnen, tegen hen, wier heilloos streven slechts kan zijn tot schade en bederf van het Curacaosche Volk.

Memorie van toelichting bij de ontwerp-verordening regelende het onderwijs in Curacao.

Wij laten hier bijna in haar geheel volgen bovenbedoelde Memorie van Toelichting. Voorloopig zullen wij er maar geen commentaar opleveren, behalve op die eene uitdrukking, waarvan de artikelen 75—115 (—§ 2 Van het bijzonder onderwijs) al het ware vergeven zijn n.l. dat het bijzonder onderwijs moet voldoen aan de vereischten *„voor een soortgelijke openbare school gesteld,"*

(zie art. 75, 84, 85, 90 zefts, 93, 98, 100) Het toppunt is wel dat in de Memorie van Toelichting letterlijk staat:

„De openbare school stelt derhalve de norm, waaraan ook de gelijksoortige bijzondere school heeft te voldoen."

Wij zouden daar niet op teruggekomen zijn, ware het niet dat in de zitting van den K.R. op 22 Mei l.l. (over wijziging van Onderwijsverordening 1907 en K. B. 1922) de Heer Eskes tegen die uitdrukking heftig is opgekomen en dat toen de Inspecteur van het Onderwijs verklaard heeft dat het heelemaal de bedoeling niet is geweest het openbare Onderw. als norm te stellen, maar dat er alleen bedoeld was het leerplan (het ging daar toevallig over,) van het Bijz. Onderw. te laten voldoen aan de **technische** eischen van het Openbare Onderwijs!

Maar wat staat hier dan!! Staat er niet letterlijk dat *derhalve de Openbare school* de **norm** is?

Dat is dus heel wat meer dan aan **„technische"** eischen voldoen voor 'n leerplannetje! Wij hebben dus hier schijnbaar te doen met een **mentaliteit**, die op een volkomen valsch principe steunt n.l. dat het Openbare Onderwijs alleen **het** eigenlijke wettelijke Onderwijs is!! Bijzonder Onderwijs is evenveel wettelijk als elk ander onderwijs dat door de Wet geregeld wordt,

Wij begrijpen het wel: de 162 artikelen met Memorie van Toelichting inclusis, lagen natuurlijk al lang klaar, vóór de vergadering van 22 Mei l.l. Maar dat is geen voldoende reden om de gewraakte uitdrukkingen er te hebben ingelaten; ze hadden er uit moeten genomen worden, kostte wat het kostte, dan was ons ook de pijn gespaard gebleven te moeten wijzen op de tegengestrijdigheid van het verklaarde in de vergadering van 22 Mei met de geest, de mentaliteit van de artikelen 75—115 en de Memorie van Toelichting.

Dit neemt natuurlijk niet weg, dat we het streven van het Bestuur om de gelijkstelling in haar geheel door te voeren, hoog waardeeren en dankbaar aanvaarden.

Ziehier dan wat de Memorie: zegt

* * *

De thans bestaande Onderwijsverordening dateerdt van 1907 en de opvolgende wijzigingen in deze verordening zijn bepaald gebleven tot de allernoodzakelijkste aanvullingen en veranderingen, die door de zich wijzigende toestanden op onderwijsgebied niet achterwege konden blijven.

Pogingen in de periode 1917 — 1922 gedaan om te komen tot eene nieuwe Onderwijsverordening hadden, zooals U bekend is, geen resultaat.

De in de jaren 1924, 1925, 1926, 1928 en 1930 tot stand gekomen aanvullingen en wijzigingen van de Onderwijsverordening 1907, zoowel als die van het Koninklijk Besluit van den 23 Augustus 1922 No. 46 (P. B. No 53) hadden gewoonlijk ten doel gedeeltelijke uitvoering te geven aan het principe der bekostiging op voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs.

De nog onlangs door Uwen Raad goedgekeurde wijzigingen in de Onderwijsverordening 1907 en het Koninklijk Besluit 1922 waren voornamelijk op dit doel gericht.

De bekostiging op voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs leidt vanzelf tot het van gouvernementswege stellen van eischen aan het eerstgenoemde onderwijs, *opdat het gelijkwaardig zij aan het laatstgenoemde. (Cursiveering van ons Red.)*

Bij de wijzigingen onlangs aangebracht in de Onderwijsverordening 1907 en het Koninklijk Besluit 1922 is overeenkomst verkregen omtrent de van overheidswege te stellen normen, wat betreft het onderwijs en de leerkrachten waarvan de geheel of gedeeltelijk uit s' Lands kas bekostigde scholen in het gebiedsdeel zullen moeten voldoen. Deze normen zullen verder ook de gebouwen moeten omvatten.

Wanneer door de bijzondere schoolbesturen voldaan wordt aan de eischen, die van overheidswege gesteld worden aan de inrichting hunner scholen en het onderwijs aldaar gegeven, zal, naar te stellen regelen, ten aanzien van die scholen het gelijkbekostigingsprincipe toepassing erlangen.

Het ingediende ontwerp bedoelt, niet meer te zijn dan eene regeling van het geheele onderwijs in dit gewest en wel eene regeling in algemeenen zin van de onderscheidene vormen van het onderwijs, dat ofwel reeds op bestaande scholen gegeven wordt, of waaraan de behoefte gevoeld wordt en dat in de naaste toekomst gegeven zal moeten worden, zoodra de mogelijkheid om het te verstrekken bestaat. Zoo zijn behalve het algemeen vormend lager onderwijs ook het voorbereidend onderwijs, het vervolgonderwijs, het beroepsonderwijs, en de opleiding van leerkrachten in groote trekken geregeld. De details kunnen dan bij besluit of bij beschikking worden vastgesteld.

In het onderhavige ontwerp werd opgenomen de differentiatie van de scholen voor lager onderwijs zooals deze onlangs door Uwen Raad werd goedgekeurd.

Omtrent de eischen aan het personeel van de onderscheidene scholen gesteld dient nog het volgende te worden opgemerkt.

Bij de bepaling dezer eischen moest aan de eene zijde het verkrijgen van goed onderwijs door behoorlijk [illegible] grond staan, terwijl van den [illegible] kant toch ook weer rekening gehouden moest worden met hetgeen de practijk heeft geleerd en het stellen van eischen ten aanzien van het personeel, waaraan, gezien de ervaring van tientallen van jaren, toch niet, of alleen met onevenredig hooge kosten zou kunnen worden voldaan, behoorde te worden vermeden.

Hoe gewenscht het ook is de kweekelingen als zelfstandige leerkracht op een groot aantal scholen geheel uit te schakelen, de ondervinding, opgedaan bij het verkrijgen van onderwijskrachten voor Curaçao, heeft voldoende geleerd dat zij aan een groot aantal scholen, hetzij als hulp of als zelfstandige leerkracht voorloopig nog niet kunnen worden gemist en ook dat alleen met belangrijke uitgaven eene bezetting van deze scholen met leerkrachten van hoogere bekwaamheid mogelijk zou blijken.

Kan de ondergeteekende ook in het belang van 's Lands kas er dus niet toe overgaan de kweekelingen als zelfstandige leerkracht uit alle scholen te doen verdwijnen, wel heeft hij gemeend, dat aan deze leerkrachten, indien zij zelfstandig eene klasse leiden, hoogere eischen, wat leeftijd en ontwikkeling betreft, gesteld behooren te worden dan tot op heden geschiedde. Ook zullen alleen aan de scholen, waar gewoon lager onderwijs A gegeven wordt, de kweekelingen zelfstandig eene klas mogen leiden; aan de overige scholen kunnen zij onder toezicht en leiding van een onderwijzer werkzaam zijn.

De examens voor onderwijzer of onderwijzeres 3e klasse zullen in overeenstemming gebracht worden met die voor onderwijzer in Nederland. De Curaçaosche akte van onderwijzer of onderwijzeres 3e klasse is immers gelijkgesteld aan de akte van onderwijzer, in Nederland behaald, zoowel volgens het oude programma van vóór 1923 als volgens het nieuwe programma daarna.

Ook het examen voor onderwijzer of onderwijzeres 4e klasse zal door de toevoeging van enkele vakken aan het programma, eene verzwaring ondergaan, waardoor de kennis van eene leerkracht in het bezit van de genoemde akte van bekwaamheid meer in overeenstemming zal zijn met de plaats, die haar in het voorgestelde onderwijs stelsel wordt toegedacht.

Zooals reeds werd gezegd impliceert het beginsel van gelijkbekostiging, dat het bijzonder onderwijs, dat geheel of gedeeltelijk uit s' Lands kas wordt betaald, gelijkwaardig behoort te zijn aan dat, hetwelk op de van Landswege opgerichte en onderhouden scholen wordt gegeven. *De openbare school stelt derhalve de norm, waaraan ook de gelijksoortige bijzondere school heeft te voldoen. (Cursiveering van ons Red.)*

Meent het bestuur eener bijzondere lagere school, dat om bepaalde redenen uitgegaan kan of moet worden boven de norm, door de onderwijswetgeving voor die school gesteld, dan mogen de meerdere daardoor ontstane kosten niet op het gouvernement verhaald kunnen worden, doch behooren voor rekening te blijven van het schoolbestuur.

Opgenomen is de bepaling, dat slechts tot uitkeering voor eene bijzondere lagere school zal worden overgegaan, indien de school in eene door het Bestuur erkende behoefte voorziet alsook, dat de uitkeering aan eene bijzondere lagere school, welke door het Bestuur is erkend, geschiedt, nadat op de begrooting met de te verstrekken uitkeering bepaaldelijk rekening gehouden is.

Het zal duidelijk zijn, dat de bijzondere lagere scholen, waarvoor reeds bijdragen ineens of jaarlijksche uitkeeringen plaats vonden, aan den eisch „te voorzien in eene behoefte" geacht worden te voldoen, doch dat de voorgestelde bepaling gemaakt is met het oog op de in de toekomst op te richten bijzondere lagere scholen.

Ongeveer tegelijk met dit ontwerp zullen Uwen Raad bereiken de ontwerpen van eene Subsidieverordening voor het bijzonder lager onderwijs en de Pensioenverordening voor leerkrachten bij dit onderwijs werkzaam.

Na de totstandkoming van de drie ontwerpen zal de gelijkbekostiging van het bijzonder en het openbaar onderwijs in dit gebiedsdeel een feit geworden zijn. (Cursiveering van ons Red.) Onder de voorwaarden waaraan bijzondere gesubsidieerde scholen moeten voldoen is in het onderhavige ontwerp dan ook opgenomen het afdragen ten behoeve van 's Lands kas van de schoolgelden, welke van de leerlingen, die deze gesubsidieerde scholen bezoeken, wordt geheven en wel naar het bedrag, dat voor die leerlingen verschuidigd zou zijn, indien zij eene gelijksoortige openbare school bezochten.

Bij de regeling van het toezicht op het onderwijs is de naam „Schoolcommissie" vervangen door dien van „Commissie van Onderwijs," zooals ook reeds in vroegere ontwerpen werd voorgesteld.

Eene dergelijke Commissie zal alleen voor het eiland Curaçao worden ingesteld.

Ten einde te voldoen aan het voorschrift van Art. 128 van het Regeeringsreglement, dat aan de Raden van Politie op de eilanden mede het toezicht op het onderwijs opdraagt, vervullen deze Raden de taak van de Commissie van Onderwijs op de andere eilanden.

Aan de leden van de [illegible] vervolgonderwijs, de scholen of leergangen voor beroepsonderwijs en de opleidingsscholen of leergangen voor onderwijsbekwaamheden is eene soortgelijke functie toebedeeld, ten opzichte der onder hun toezicht staande school, cursus of leergang, als de leden der Commissie van Onderwijs hebben ten opzichte van het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigd onderwijs.

Het is te verwachten, dat het totaalbedrag der uitgaven, voor het onderwijs in Curaçao te doen, door het voorgestelde wordt beinvloed. Wijl het grootste deel van de opgenomen bepalingen en voorschriften zich echter aan den bestaanden toestand bij het openbaar onderwijs aansluit zal de vermeerdering van uitgaven hoofdzakelijk zijn grond vinden in de gunstiger bepalingen ten opzichte van het gesubsidieerd bijzonder onderwijs voor wat betreft het aantal uit 's Lands kas te vergoeden leerkrachten aan de scholen voor meer uitgebreid, uitgebreid, en gewoon lager onderwijs B. Hiertegenover staat dat aan de buitenscholen, scholen voor gewoon onderwijs A, met enkele goedkoopere leerkrachten dan op heden kan worden volstaan.

ZITTING VAN DEN KOLONIALEN RAAD

op Maandag 12 Juni.

Verordening betreffende inkrimping van Persvrijheid en recht van vergadering aangenomen.

Aanwezig waren de volgende Heeren: de Voorzitter J. C. Henriquez; de Ondervoorzitter: Ch. de la Try Ellis; de Griffier Gronemeyer, de leden Eskes, Capriles, van Leeuwen, v. d. L. Schotborgh, Muskus, Senior, Maduro en Sprockel.

Nadat de Voorzitter de vergadering geopend had werden de notulen van de vergadering van 6 en 9 Mei goedgekeurd en daarna werd onmiddelijk overgegaan tot de behandeling van de 5 ontwerp-verordeningen die op het program stonden.

Bij de algemeene beraadslagingen nam de Heer Eskes het woord om te spreken over de verordening betreffende de vrijheid van drukpers en het recht van vergadering. De rede van de hr. Mr. Eskes is in dit blad afgedrukt. Haar korte inhoud is als volgt: Na de godsdienstvrijheid is de vrijheid van drukpers een der grootste en waardevolste rechten, zooals ook geschreven staat in de Constitutie van de Staat Virginia. In de Republiek der Vereenigde Nederlanden bestond praktisch die vrijheid. De Fransche Censuur doekte ze op, maar reeds in 1814 (na de overheersching) werd ze onmiddelijk weer ingevoerd: die vrijheid staat ook uitgedrukt in het Curaçaosche Regeeringsreglement: hier wordt de vrijheid geregeld bij Koloniale Verordeningen. De geschiedenis van den laatsten tijd hier op Curaçao, (pamfletten!!) heeft deze nieuwe verordeningen noodzakelijkerwijze in het leven geroepen. Iedereen heeft het recht zijn opinie de openbaren, maar dat mag niet leiden tot misbruiken. 't Bestuur wil dus alleen misbruiken keeren en *niet* het *normaal* gebruik der Persvrijheid tegengaan, het is dus alleen gericht tegen de destructievekrachten; tegen de ordeverstoorders voor het handhaven der maatschappelijke orde dus tegen de laster enz. door minderwaardige indivuduen. De Raad is over verschillende bezwaren heengestapt, wegens de ernst van den tegenwoordigen toestand, hij zal dus voor deze ontwerpen stemmen, wat zeker een bewijs is van vertrouwen in het beleid van het Bestuur. Moge het Bestuur van deze verordeningen gebruik maken met kracht, maar ook met rechtvaardigheid.

Daarna werd overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling.

Alle 5 ontwerp-verordeningen werden zonder stemming aangenomen, in deze volgorde:

1. Ont-werp verordening tot wijziging en aanvulling van het wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao. (1933—1934—9).
2. Ontwerp-verordening houdende bepalingen omtrent de uitoefening van het recht van vergadering (1933—1934—10).
3. Ontwerp-keur tot wijziging van de „Algemeene Politie-keur" 1917 (P. B. 1932 No. 54 (1933—1934—11).
4. Ontwerp-verordening houdende bepalingen omtrent drukwerken 1933—1934-12).
5. Ontwerp-verordening met betrekking tot de toelating in Curaçao van in Nederland gedrukte stukken (1933-1934-13).

De vergadering was hiermee afgeloopen. Er was meer belangstelling meenen wij, dan bij de behandeling der Begrooting maar het was een zeer eigenaardige belangstelling. Wij konden de gedachte niet verzetten dat... hoe zouden we dat moeten zeggen!, dat.... er bij al die luisteraars, wel iemand zou kunnen geweest zijn, die weleens, misschien, wellicht, zoo 'n keer al eens zoo'n pamfletje waarover de Heer Eskes sprak in de wereld heeft geholpen.... Wij verdachten niemand, maar toch konden wij die gedachte maar niet verzetten....

Vrijheid van Drukpers,

en

[illegible]

De ontwerp-verordeningen [illegible] en 12 betreffende vrijheid van drukpers en recht van vergadering, verleden Maandag door de Raad aangenomen schijnen nog al wat stof op te waaien in sommige kringen. De meening van den Raad is neergelegd in het voorloopig verslag op het ontwerp betreffende recht van vergadering; wij laten dit stuk om zijne belangrijkheid hier volgen. De cursiveering is van ons.

„Van het complex ontwerpen nummer 9 — 13 zijn zeker die betreffende de uitoefening van het recht van vergadering (No. 10) en omtrent drukwerken (12) de belangrijkste. De voorgestelde bepalingen toch houden in de vrijheid der drukpers en in het recht van vereeniging of vergadering zeer ingrijpende regelen in. Enkele leden vonden dan ook aanleiding om de vraag te stellen of daarin niet te veel macht evengenoemde ontwerpen betreffende, aan den Gouverneur gegeven wordt en vreesden, dat de voorgestelde bepalingen een verkeerde uitwerking zouden kunnen hebben. De meeste leden waren echter deze meeningen niet toegedaan. Wel verklaarden zij, dat de beide ontwerpen ook naar hunne meening zeer belangrijk ingrijpen in beide bovengenoemde rechten en dat zij vroeger, onder andere omstandigheden, zeker daartoe hunne medewerking niet zouden hebben verleend, maar tevens, dat regelingen al. in deze ontwerpen, door veranderde omstandigheden noodig zijn geworden en de noodzakelijkheid daarvan dan ook niet lang geleden gebleken is. Te meer achtten de leden hier aan het woord de in deze beide ontwerpen bedoelde beperkingen der meergemelde rechten minder bezwaarlijk, waar het hier gaat om *het belang der openbare orde* en van een regelmatigen gang van zaken en het feitelijk hierop neer komt, dat *slechts misbruik aan banden gelegd en preventief gewerkt* wordt. Tegen machtsoverschrijding door den Gouverneur bestaan er naar hunne meening voldoende waarborgen, b.v. *door adres aan de Kroon.* Deze leden lieten verder uitkomen, dat zij, te kiezen hebbende tusschen de thans bestaande mogelijkheid van misbruiken en regelingen als bij deze ontwerpen voorgesteld, onder de huidige omstandigheden geen vrijheid kunnen vinden om zich tegen deze ontwerpen te verklaren."

Voorts blijkt uit de wisseling van gedachten tusschen Bestuur en Raad dat het niet de bedoeling is, sprekers zooals de **Methodistenleeraars**, in hunne openbare bediening (zooals bijv. spreken op straat) te beperken: die zullen wellicht eene doorloopende vergunning kunnen krijgen. Voor toespraken bij een begrafenis had de Raad gelijk bij artikel 1 een nieuw lid in te voegen, luidende:

„Het houden van toespraken op begraafplaatsen bij gelegenheid van eene begrafenis is geoorloofd, tenzij zulks op het eiland Curacao door den Procureur-generaal, en op de andere eilanden door den betrokken Gezaghebber is verboden."

Het zou immers een beetje vreemd zijn dat men daarvoor schriftelijke vergunning moest vragen bij den Procureur!

Voor alle zekerheid heeft de Raad nog een nieuw artikel ingevoegd betreffende kerkdiensten waaraan het ontwerp schijnbaar niet gedacht had; het luidt:

„Artikel 13. Deze verordening is niet van toepassing ten aanzien van godsdienstoefeningen gehouden binnen gebouwen of besloten plaatsen."

Dat het Bestuur het niet zoo kwaad bedoeld, blijkt wel uit de Memorie van Toelichting, waar de Gouverneur zegt, dat die beperkende bepalingen van recht van vergadering bestemd zijn om toegepast te worden als de openbare orde is verstoord of ernstig gevaar van verstoring daarvan dreigt. Dat onder zulke bijzondere omstandigheden ook het recht van vergadering aldus de Memorie [illegible] aan banden wordt gelegd, is gewettigd en zal bovendien ook den rustigen en vredelievenden ingezetene ten goede komen.

Dat is wat betreft ontwerp 10 (zittingsjaar 1933—34). Het eerste ontwerp van deze serie van 5 ontwerpen, nl. **ontwerp no. 9**, bevat de strafbepalingen tegen revolutionaire woelingen, het uiting geven van gevoelens van haat, vijandschap enz. tegen de Regeering: daarvan zegt de Memorie van Toelichting het volgende;

„Bij de verordening van den 9n Juni 1921 (P. B. 1921 No. 64) zijn in onze wetgeving bepalingen opgenomen, welke in Nederland zijn ingevoerd bij de wet van den 28n Juli 1920 (Staatsblad No. 619) tot bestrijding van revolutionnaire woelingen. In Nederlandsch Indië zijn mede enkele strafbepalingen tot stand gebracht in zake aanslag met het oogmerk omwenteling teweeg te brengen, opstand, het aanprijzen van omverwerping van het openbaar gezag, het teweegbrengen of bevorderen van staking ter verstoring van de openbare orde of ter ontwrichting van de maatschappelijke huishouding. Het verdient aanbeveling die voorschriften ook in Curaçao toepassing te doen vinden, weshalve in dit ontwerp daartoe het voorstel gedaan wordt. Letter g waakt tegen het verwekken van onrust onder de bevolking door het verspreiden van logenachtige berichten.

Voorts bevat het ontwerp mede aan Nederlandsch-Indië ontleende bepalingen omtrent opzettelijke beleedigingen [illegible] het openbaar van openbare mach[illegible] tegen het zaaien van haat enz. tegen de Regeering of het Bestuur."

In ontwerp no. 11 is de volgende wijziging van artikel 2, van belang: „Het is verboden zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van het Hoofd van Politie op den openbaren weg optochten of betoogingen te houden, te leiden, te organiseeren of daaraan deel te nemen.

Een zoodanige vergunning kan te allen tijde worden ingetrokken". De algemeene Politie-keur van 1917 bevat slechts weinige bepalingen omtrent optochten en demonstraties op den openbaren weg; daarom was deze aanvulling wenschelijk.

Ontwerp no. 12 bevat bepalingen omtrent binnenlandsche en buitenlandsche drukwerken en een apart **ontwerp no. 13** bevat bepalingen met betrekking tot de toelating in Curaçao en *Nederland* gedrukte stukken daar deze volgens artikel 8 van 't Regeeringsreglement een aparte behandeling eischen. Het is te lang om de artikelen een voor een uit te leggen, daarom zullen we slechts publiceeren wat de Memorie van Toelichting ervan zegt met daarbij het Voorloopig verslag van den Raad: deze 2 stukken geven voldoende overzicht over de zaak.

De Gouverneur zegt in zijn Memorie over vrijheid van drukpers het volgende:

„Ondergeteekende acht thans den tijd gekomen om bepalingen ten aanzien van drukwerken in het leven te roepen, eensdeels om te voorkomen dat anonieme pamfletten en schendschriften worden uitgegeven en verspreid, anderdeels om ondergrondsche actie tegen te gaan die vergiftiging van de openbare meening zou kunnen teweeg brengen. Het Curaçaosche Wetboek van Strafrecht is niet in staat alle misbruiken te weren. De hierbij voorgestelde bepalingen zijn in hoofdzaak ontleend aan in Nederlandsch-Indië geldende wettelijke regelingen.

De artikelen 1 en 2 richten zich vooral tegen ongeteekende vliegende blaadjes waarvan de herkomst niet is vast te stellen.

In artikel 5, laatste twee alinea's is het beroep op den Gouverneur van besluiten van den Procureur-generaal geregeld.

Worden maatregelen aangaande binnenlandsche literatuur wenschelijk geacht, in niet mindere mate wordt de behoefte gevoeld van voorschriften betreffende buitenlandsche drukwerken. Bepalingen te dezen opzichte beoogen voor de openbare orde gevaarlijke stukken buiten de Curaçaosche grenzen te houden."

In zijn voorloopig verslag zegt de Raad het volgende:

(cursiveering is van ons.)

"Natuurlijk moet de vrijheid in art. 8 Regeeringsreglement bedoeld om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, onaangetast blijven en richt dit ontwerp zich slechts tegen bandeloosheid en tegen misbruik der vrijheid van de pers. *Het is zeker niet de bedoeling critiek, ook op Bestuursbemoelingen, in de pers te bemoeilijken.* Integendeel moet er naar de meening der afdeelingen prijs gesteld worden op op- en aanmerkingen ook komende van buiten het wetgevend lichaam op ontwerpen, gouvernementsbesluiten en overheidsdaden, mits het uiten van afwijkende meeningen vergezeld ga van argumenten en steeds in behoorlijken vorm en op parlementairen toon geschiedt. *Indien deze critiek nu den aard van ophitsing aanneemt, moet daartegen opgetreden kunnen worden.* De afdeelingen verklaarden zich gaarne bereid mede te werken tot deze bepalingen, die zich richten tegen excessen als de onlangs alhier verschenen pamfletten."

Het ontwerp 12 beperkt dus de vrijheid van drukpers en naar onzes inziens wordt door de 13 artikelen waaruit het bestaat, aan het Bestuur een zeer gevaarlijk wapen in de hand gegeven. Zoo het Bestuur steeds de rechtvaardigheid betracht en niet met opzet een burger of een groep van burgers ten onrechte treffen wil, dan zullen de bepalingen schitterend werken; in het andere geval, zou dit het begin kunnen zijn van een reeks onrechtvaardigheden en gewelddaden.

Wij moeten echter vertrouwen hebben in ons Bestuur en er vast van verzekerd zijn, dat het alleen maar zal optreden tegen excessen en buitensporigheden. De vrijheid van drukpers is zeker een heel mooi ding, maar er mag geen misbruik van gemaakt worden.

Vrijheid van drukpers wil niet zeggen, — zooals sommigen meenen — dat men alles zeggen mag wat men wil, goed of kwaad! Verre van daar! De vrijheid is beperkt. Niemand heeft het recht te lasteren of kwaad te spreken, of het Staatsgezag te ondermijnen: daartegen moet kunnen worden opgetreden, het gaat dus niet aan in zulke gevallen, de vrijheid van drukpers in te roepen: want niemand heeft het recht om kwaad te doen, ook al kan hij het doen. **Laten we ons dus niet overschreeuwen** als we iets hooren over beperking van de persvrijheid: persvrijheid wil niet zeggen losbandigheid. Iedere vrijheid hier op aarde heeft hare beperking; niemand bezit hier onbeperkte rechten.

Laat ons dus hopen dat de nieuwe bepalingen, dank zij het beleid en regeeringsinzicht van het Bestuur mogen toegepast worden met rechtvaardigheid en breedheid van blik. Laat ons dus ook hopen dat onze vrees voor misbruik van macht van den kant [illegible]

Echter één ding is ons nog niet erg duidelijk:

Een tiental jaren geleden werd er hier in de pers met modder gesmeten naar achtenswaardige vrouwen en mannen en instellingen en toch is het in dien tijd noch bij het Bestuur, noch bij den Raad opgekomen verordeningen als deze in het leven te roepen. Waarom niet?

Nauwelijks echter werden nu in onzen tijd eenige personen van „hoogeren" (!) rang en stand aangepakt door de pers, of we kregen op ons dak deze nieuwe verordeningen. Dat zijn dingen welke voor ons katholiek volk — en ook voor andere menschen — wel wat vreemd lijken. Is het dan te verwonderen dat men hier naar het kiesrecht begint te verlangen?

BERICHTEN.

M. S. „Columbia"

Wij vestigen hiermede de aandacht op de radio-uitzendingen van het m.s. „Colombia" der K. N. S. M., welke - zooals gewoonlijk - op de volgende data en uren op een golflengte van 250 Meter (1200 Kilocycles) zullen plaatsvinden:

Vrijdag, 16 Juni — van 11 - 12 a.m.
Zaterdag, 17 Juni — van 11 - 12 a.m.
Zondag, 18 Juni — van 11 - 12 a.m.
Maandag, 19 Juni — van 12,15-13.30 en van 20.— - 21.30.

K.N.S.M.

Het Hoofdagentschap der K.N.S.M. deelt ons mede, dat het ms. „Colombia" hier Maandag, 19 Juni, om 6 a.m. zal aankomen en dien zelfden dag zal vertrekken naar Santa Marta, Pto Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto Limon.

Officieele Berichten.

Aan den hulpseiner bij 's Lands Radio dienst alhier, is ingaande 12 Juni 1933 twee weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den Heer Mr. F. A. Jas, bij K.B. benoemd tot Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie in Curaçao is ingaande den dag van zijn aankomst op Curaçao, vermoedelijk op den 18den Juni a.s. tot 25n Juni d.a.v. in het belang van den dienst vrijstelling van dienst verleend.

De Heer A. Hermus, Inspecteur van het R. K. Bijzonder Onderwijs is gedurende het tijdvak, dat de Inspecteur van het Onderwijs met vrijstelling van dienst en verlof afwezig zal zijn, belast met diens functien.

De Heer J. R. van Geffen is alsnog benoemd tot lid van de Commissie belast met de voorbereiding en leiding van het volkfeest op den a. s. verjaardag van Hare Majesteit de Koningin.

Aan Mej. S. A. M. Neuman is ingaande 22 Mei 1933 wegens ziekte nog een maand binnenlandsch verlof verleend.

De Commies W. R. Plantz is ingaande 1 Juli 1933 eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Verificateur der belastingen en overgeplaatst naar het parket van den Procureur Generaal.

De commies ten parkette van den Procureur Generaal W. F. M. Lampe is ingaande 1 Juni 1933 eevol ontheven uit de betrekking van ambtenaar, bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht alhier waar te nemen en overgeplaatst naar de Inspectie der belastingen en tijdelijk belast met de betrekking van Verificateur der belastingen.

Algemeene Vergadering „Roode Kruis"

Zaterdagavond heeft het Roode Kruis, zijne Algemeene Vergadering gehouden in de zaal van den Kol. Raad. Over de Openingsrede van de Voorzitter den Heer Gorsira, en het jaarverslag en financieele mededeelingen van de Heer Chumaceiro, zullen later bijzonderheden gegeven worden.

Dank.

In dank ontvangen eenige propaganda-artikelen van de Curacao Aerated Water Co. Rif.

Van de K. N. S. M. Schepenlijst van Juni en tijdtafel van de Colonlijn tot einde dit jaar en de St. Martinlijn (S.S. Baralt) evenzoo.

— Van de Hollandsche Bank een financieel Jaarverslag van The Netherlands Insurance Company en hulpmaatschappijen.

Goede reis.

Donderdag a.s. vertrekken met de „Crijnsen" de Z. Eerw. Fraters Candidus, Ignatius en Ethelbertus. Wij wenschen hen een goede reis, aangenaam verblijf in 't Vaderland en behouden terugkomst in hun tweede vaderland Curaçao.

Zilveren feest Z. M. Stanisla.

Op het Heilig Hart feest, Vrijdag a.s. viert de Z. Eerw. Zuster Maria Stanisla (in de wereld Marie Anna Servalla Klimans) haar zilveren feest van haar intrede bij de Congregatie van Schijndel, welke gebeurd is op den dag zelf van haar verjaardag nl. 19 Juni 1908. Zij is een van de 7 eerste zusters van Schijndel die hier op Curaçao aangekomen zijn den 1ste Aug, 1920.

Tot 23 Dec. 1929 is de jubilares werkzaam geweest te Sta Rosa, daarna op Groot Kwartier. Wij wenschen Zuster M. Stanisla hartelijk geluk en hopen dat God haar honderdvoud en meer zal teruggeven, voor alles wat zij Hem met geheel haar hart geschonken heeft als een offer van Liefde.

[illegible]

op de uitvoering die morgen Zondag ten 8½ uur gegeven zal worden in het Stadstheater, door den Heer Boskaljon, ten bate van het Crisis-steuncomité. Wij bevelen deze uitvoering ten zeerste aan al degenen die nog iets voelen voor het lijden van onze werkeloozen.

Conferentie over Spiritisme.

Verleden week Vrijdag heeft de Heer J. Muller zijne conferentie over Spiritisme gehouden in de zaal en voor de leden ven den Volksbond. De conferentie was in een woord schitterend en bewees de groote geestengaven van den spreker. Voor meer bijzonderheden — ook over de discusie die volgde — verwijzen wij naar „La Union".

Geluidsfilm aan boord der Fransche schepen.

Volgens bericht van den agent, den Heer Muskus zullen de schepen „Columbie, Cuba, Flandre" van de Cie. Gen. Transatl. toegerust worden met geluidsfilmapparaten. 24 dezer komt de Flandre hier binnen.

Welkom.

Met MS. „Colombia" der K.N.S.M. komen Maandag a.s. uit Holland de Z. Eerw. Fr. August en Joanes Damascenus (een nieuwe), alsook de nieuwe proc. generaal F. A. Jas, en tevens de Heer v. den Putten en echtgenoote. De Heer v. den Putten, komt de Heer Meyer vervangen als directeur der gasmaatschappij.

POLITIEBERICHTEN.

Gedurende de laatste twee weken werden de navolgende aantallen processen-verbaal opgemaakt.

Terzake:

Poging tot moord	1	maal
Letsel door schuld	1	„
Oplichting	1	„
Vernieling	1	„
Diefstal	6	„
Mishandeling	11	„
Wederspannigheid	4	„
Beleediging	3	„
Opium Verordening	2	„
Vuurwapen Verordening	1	„
Dronkenschap	12	„
Verkeers Overtredingen	101	„
Andere Overtredingen	24	„

Bij rechterlijk vonnis is de bevoegdheid om motorrijtuigen te besturen ontzegd aan:

C. F. Davelaar voor den tijd van 6 m.
A R. Soares voor den tijd van 6 m.
F. S. Victorina voor den tijd van 6 m.

Padvinders.

— Afd. Curaçao —

NOTA: Wij herplaatsen dit stuk, daar er vorige week verschillende fouten ingeslopen waren, die het begrijpen ervan wat bemoeilijkten. Red.

GESPREKKEN IN DE LEIDERS-KAMER.

Vaandrig: (de Filmrollen van Nationale Kamp in de kast bergende, tot Hopman, welke zit te schrijven):

„Wel Hop., 't was een prachtige avond hé? 't Is toch een fijn gezicht, de gebeurtenissen in zoo'n Kamp van drieduizend Panvinders te bekijken. 'k Had het best mee willen maken."

Hopman: „'k Ben 't volkomen met je eens Vaan. We hebben in ons Bestuurslid, den Heer D. Capriles, werkelijk een actieve kracht, vind je ook niet? Altijd bereid om te helpen, gezien weer deze avond, waarop hij de film voor ons gedraaid heeft."

Vaandrig: „Ja Hop, dat is hij zeker! Weet U, wat op de film zoo mooi tot uiting kwam? Dat de Padvinderij niet alleen voor *kleine* jongens is, maar voor ALLE jongens, gezien de beelden van onze broers op 't doek. 't Deed me goed zoovele duizenden jongemannen van mijn leeftijd als Padvinder te zien. We moeten die Film als het kan ook eens in 't Openbaar vertoonen, maar dan liefst niet in samengang met Films als „Verboden Liefde" etc."

Hopman: „Of course. Woensdagavond voor de Ouders en Donateurs op ons terrein en daarna, zooals je verlangt, nog eens in 't Openbaar.

'k Denk dat de vertooning een flinke klap zal geven aan de gedachte, hier in Willemstad, dat Padvinderij alleen voor *kleine* jongens is, en dat als ze groot zijn daar voor hen geen plaats meer is, dan alleen in een andere Vereeniging."

Vaandrig: „Wel Hop, gelukkig is de Padvinderij eene groote, niet Militaire, Broederschap, waarvan wij hier in Curacao een klein schakeltje zijn. Erg groot zal die schakel waarschijnlijk wel niet worden. De meeningen in ons stadje loopen over ons Jeugdwerk nogal uiteen 't Is „Of te duur" of „Te Warm" of „Te Vermoeiend" of „Te Schoolwerk Afbrekend" of „Te Wild" of „Te Militairistisch" of „Te Inspannend" of „Te Neutraal".

Hopman: „Tut ... tut Vaan, niet zoo somber! De jongens willen wel graag. Wacht maar, tot ze zelf later eens Vader zullen zijn, dan worden hun kinderen vast wel Padvinder. Vergeet niet, dat Curaçao nog uiterst conservatief is."

Vaandrig: „Hm .... daar komt toch verbetering. Naar ik hoor, is er een Openbare Speelplaats geopend."

Hopman: Zooiets had ik in 1931 ook al gewild. Maar de money hé? 'k Heb er nooit een cent voor kunnen krijgen. Toen ben ik maar, met de Vertelavond en op Zondagavond begonnen. Je weet het resultaat na vijf maanden."

Vaandrig: „U zoekt zeker nog steeds naar de reden, dat de animo zooveel minder werd, na die maanden. Wel ... de zuurtjes raakten op ... en de Cinema's begonnen met hun goedkoope voorstellingen.

Hopman: „Sorry ... ik kon 't niet helpen! 'k Had mijn best gedaan. Nog anderhalf jaar Vaan, en dan neem jij het Jeugdwerk over! Je zult een harde dobber hebben, denk ik. 'k Zal in Holland met belangstelling al je pogingen volgen. Zelf sleep ik een schat van herinneringen, goede en bittere mede.

(opstaand en zijn wapens omgespend, daar hij in Politie-Uniform is) Saluut Vaan ... en wanneer wordt de Aarde vierkant?"

Willemstad, Juni 1933.

Protest tegen beperking van Persvrijheid.

Naar we vernemen, heeft op 14 Juni jl. de debatteerclub „Jong Curaçao" een telegram verzonden aan H. M. de Koningin om te protesteeren tegen de beperking der persvrijheid.

Getrouwd bij volmacht:

Karel Hendrik Bode

EN

Dirkje Jantina Dorna.

Curaçao } 30 Mei 1933.
Leeuwaarden

Kerkelijke inzegening op Dinsdag 20 Juni a.s. om 9 uur v.m. in de Parochiekerk van Pietermaai.

Receptie 's avonds van 8—10 uur te Piscadera-Baai.

IN PLAATS VAN KAARTEN.

De Heer en Mevrouw
Jan Mensing-van Beelen
hebben het genoegen hierbij kennis te geven van de geboorte van hun zoon

Erich.

Willemstad, 11 Juni 1933.

Eenige en Algemeene Bekendmaking.

Wij maken onze stroomverbruikers er op attent, dat de stroomkwitanties over de maand MEI zonder uitzondering voor of op 24 JUNI a.s. betaald moeten worden.

Alle na deze datum niet betaalde Kwitanties zullen door ons worden geïncasseerd, verhoogd met EEN GULDEN incassokosten.

Wij verzoeken onze verbruikers tijdig hun kwitanties te voldoen, ten einde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

ELECTRICITEITBEDRIJF.
CURAÇAO.

Aankomst en Vertrek van schepen in de maand JUNI 1933

S.S.	Aankomst van	Vertrek naar
Tachira	18 Curaçao	18 Maracaibo
Falcon	18 New-York	19 Aruba-Maracaibo
El Libertador	18 Maracaibo-Aruba	19 P. Limon
Colombia	18 Amsterdam	
Trujillo	20 La Guaira	20 Aruba-Maracaibo
Baralt	20 St. Kitts, St. Eustatius, Saba, St. Martin & Bonaire	— Curaçao
Ruahine	20 New Zealand-Cristobal	21 Londen
Daytonian	20 Londen	21 Crrstobal
Midas	21 Sto. Domingo	— Curaçao
Atlas	21 Haiti	— Curaçao
Amor	21 New-York	21 Aruba-Maracaibo
El Libertador	22 Maracaibo-Aruba	— Curaçao
Ingrid Horn	22 Cartagena	22 Hamburg
Crijnssen	22 P. Limon	22 Amsterdam
Karibia	22 Maracaibo	— Curaçao
Midas	— Curaçao	22|23 Sto. Domingo
Dalvangen	23 New-Orleans	23 Paramaribo
Medea	23 Aruba-Maracaibo	23 New-York
Flandre	24 Le Havre	24 Cristobal
Atlas	— Curaçao	24 Haiti
Baralt	— Curaçao	24 Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius, St. Kitts
Caracas	24 New-York	24 Maracaibo
Miranda	— Curaçao	24 Maracaibo.

Bijblad van de „AMIGOE DI CURACAO" van 17 Juni 1933.

DE „SPORT"

Mededeelingen van „De Curaçaosche Voetbalbond."

Wedstrijd — Uitslagen.

1ste klasse	Jong Holland — Transvaal	: 2—3
Res. 1ste klasse	Bismarck 2 — Trappers 2	: 2—1

Competitie-standen per 11-6-'33.

	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten
1ste klasse							
Transvaal	5	4	0	1	11	7	8
Republiek	4	3	1	0	5	1	7
Volharding	4	3	0	1	6	3	6
Trappers	5	3	0	2	12	8	6
Asiento	5	2	1	2	8	4	5
Jong Holland	4	2	1	1	8	6	5
Go Ahead	4	0	1	3	0	7	1
R.C.C.	4	0	0	4	5	10	0
Bismarck	3	0	0	3	2	11	0
Res. 1ste klasse.							
R.C.C. 2	5	3	1	1	7	4	7
Republiek 2	5	3	1	1	7	4	7
Bismarck 2	6	3	0	3	5	4	6
Jong Holland 2	4	2	1	1	3	2	5
Trappers 2	5	2	1	2	6	6	5
Volharding 2	3	2	0	1	4	3	4
Asiento 2	6	1	0	5	5	9	2
Transvaal 2	4	1	0	3	3	7	2
2de klasse.							
Hercules	7	5	1	1	10	3	11
De Ruiter	8	5	1	2	6	6	11
Scherpenheuvel	8	3	4	1	9	3	10
D.D.V.O.	7	5	0	2	10	4	10
D.N.S.	8	4	1	3	9	4	9
Juliana	8	2	1	5	6	16	5
Olympia	6	1	2	3	2	4	4
S.D.O.	7	1	1	5	3	7	3
M.S.Z.	5	0	1	4	4	12	1

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag 18 Juni.

[illegible]

1ste klasse
Asiento — R.C.C.
4.45 precies
Scheidsrechter: Eugenio

Res 1ste klasse
Trappers 2 — Volharding 2
3.30 precies
Scheidsrechter: Franken

ASIENTO
Jong Holl. 2 — Republiek 2
4.45 precies
Scheidsrechter: Kranenburg

RIF
2de klasse
M.S.Z. — S.D.O.
4.45 precies
Scheidsrechter: Jesurun

Zondag 25 Juni.

MUNDO NOBO
1ste kl.
Bismarck — Go Ahead
4.45 precies
Scheidsrechter: Brand
2de klasse
D.D.V.O. — Olympia
3.30 precies
Scheidsrechter: Kranenburg

Zondag 2 Juli.

MUNDO NOBO
W.B. A. J. Holland — Transvaal
4.45 precies
Z.B. D. S.D.O. — R.C.C. 2
3.30 precies

ASIENTO
Z.B. C. Asiento 2 — D.D.V.O.
[illegible]

RIF
2de klasse
Hercules — M.S.Z.
4.45 precies

Zondag 9 Juli.

MUNDO NOBO
W.B. B. Asiento — Go Ahead
4.45 precies
Z.B. E. Jong Holland 2 — Transvaal 2
3.30 precies

SCHERPENHEUVEL
Z.B. A. Hercules — Scherpenheuvel
4.30 precies

RIF
2de klasse
M.S.Z. — Olympia
4.45 precies

Zondag, 16 Juli.

MUNDO NOBO
W.B. C. Bismarck — Volharding
4.45 precies
Z.B. F. Juliana — D.N.S.
3.30 precies

ASIENTO
Res. 1ste klasse
R.C.C. 2 — Transvaal 2
3.30 precies

Aangesloten vereenigingen worden er met nadruk op gewezen dat de C.V.B. beschikt over een verbandmeester in den persoon van den heer H Laurens en dat er te allen tijde een verbandtrommel aanwezig is in de kleedkamer op Mundo Nobo.

DE HALFJAARLIJKSCHE ALGEMEENE LEDEN VERGADERING zal gehouden worden op Donderdag, 20 JULI a.s. in het R. K. Zeemanshuis, Kaipstraat 51. Aanvang: 8 uur p.m.

SPELREGELS & PROTEST-COMMISSIE

Het door de C. S. C. „TRAPPERS" aangeteekende protest inzake den comp. wedstrijd „JONG HOLLAND" 2 — „TRAPPERS" 2 (0 — 0), gespeeld 28sten Mei j.l. is door de P.C., in haar vergadering gehouden op 6den Juni l.l., aan de hand van de bekomen inlichtingen, toegewezen. De uitslag luidt thans 1 — 0 in het voordeel van „TRAPPERS" 2.

INSCHRIJVINGEN

(Werkende leden)

„VOLHARDING" — W. Boye, St. Helena, — per 9|6|'33

AFSCHRIJVINGEN

(Werkende leden)

„VOLHARDING" — R. Polonia — per 1|4|'33

Aangesloten vereenigingen worden er aan herinnerd dat de gespecificeerde ledenopgaven op de daarvoor bestemde formulieren verstrekt moeten worden vóór 1sten Juli a.s.

DE NEDERLANDSCHE PADVINDERS-VEREENIGING.

AFDEELING WILLEMSTAD
CURAÇAO.
GROEP I
(Schotsche dassen).

Groep-Nieuws
van
19 tot en met 25 Juni 1933,

Troep-Mededeelingen:
Tot 2e klasse Verkenner benoemd: M. DE HASETH.
Tot A.P.L. der HERTEN: M. HANDELMAN.

Rimboe-Nieuws:
Opgenomen als Nieuweling: J. FABER.
ZORG, DAT DE BRIEVEN VOOR *ARUBA* OP TROEPAVOND INGELEVERD ZIJN.

WEEK-BETRACHTING:
„Een Padvinder weet ouders te gehoorzamen zonder tegen te spreken."
Een Padvinder gehoorzaamt de orders van zijn ouders, patrouilleleider of Leider zonder tegenspreken. Ook al staat een opdracht hem niet aan, dan moet hij toch handelen, zooals hij zou doen tegenover den aanvoerder van zijn voetbalploeg: hij moet de opdracht uitvoering OMDAT HET ZIJN PLICHT IS. Daarna kan hij tegenwerpingen maken en erover spreken, doch eerst moet de order worden uitgevoerd. Dat is discipline.

PATROUILLE AVONDEN:
In verband met het a. s. KAMP op GROOT SINT JORIS is er deze week geen patr. avonden, doch inplaats daarvan een gecombineerde Patrouille-avond op WOENSDAG a.s Verzamelen op de oude tijd en op RIF. Programma:
Team-spelen en eenige patr. wedstrijden.
Les in Vlaggemast bouwen met patr. stokken.
Dasseroof en vlaggeroof. Kamp-Opdracht.

KAMP-INSPECTIE:
Vrijdag, half zeven inspectie over de mede tenemen uitrusting en uniformen, door den Vaandrig en H.P.L. inspectie over de voeding en patr. menu's. Betaling.

KAMP GROOT SINT JORIS.
Kosten fl. 1,25 per persoon.
Vertrek Zaterdagmiddag half twee RIF.
Terugkeer Zondagavond 7 uur BRIONPLEIN.

Bijzondere Mededeeling:
GEEL-GROENE KOORDEN BEHAALD DOOR PATR. LEIDER PATR. [illegible]
Oprechte felicitatie.
De Leiders,

HORDE NIEUWS UIT GROEP I
Dinsdag:
Om half vijf op het RIF verzamelen.
BOETSEER WEDSTRIJD en Gymnastiek.
Handballen en Spring-Wedstrijd.
Zaterdag:
Om twee uur op het RIF verzamelen.
De Zwarte Panter leidt de Groote Jacht.
RIMBOE-SPEL.. Sterwerk en Gymnastiek.
Verhaal: HET SPOOK VAN FORT BEEKENBURG.

Goede Jacht.
De Oude Wolf.

Hoe het Petrolspietje in de hemel kwam.

door

F. J. LINNARTZ.

Nadruk verboden.

Hebt ge nooit van het Petrolspietje gehoord? Maar nee, ge zult hem ook niet gekend hebben, want het manneke is al lang dood. En nu wil ik u eens vertellen, hoe hij gestorven is.

Zijn heele leven lang was Pietje van uit de Trompet, met zijn olie-karreke langs de deuren gekomen. Nooit zaten de menschen zonder petrool, in die tijd. Want Pietje was een manneke van de klok. En daarbij riep hij alsmaar met zijn schraal en vroegoud stemmeke zijn altijd eender klinkend: „Oelieie, oelieie." Dan kwamen de vrouwen van het Limburgsch plattelandsstedeke in de deuren staan met hun schoone scholken van gestreepte katoenaat, die ze expres voordeden om aan de straat te koopen van den melkman, of van den kaas en heringman of van Pietje. In de stad kende hem iedereen. Ze zeien: „De stad." Ze noemden hem Petrolspietje vanwege de olie. Ja, ja, het kromme ventje met zijn stinkend karreke was eene „figuur." Net als de burgemeester, Zjang de stadhuisbode oftewel onderburgemeester, vanwege zijn altijd klappende mond, of Tieske het umbellerke, de dwerg, die alle nieuwigheden op het gebied van koopjes en zoo omriep.

De menschen namen Pietje niet altijd serieus, maar hij was even goed geliefd, want het manneke had altijd wat te praten, ge weet wel, over al zoo die luttele dingskes, die een oliemanneke zoo al opdoet langs de weg. En Pietje kende zijn volk. Tegen de maagd van den burgemeester zei hij „juffrouw", dat klonk deftig en toen de burgervaâr krank was, geen week ging voorbij of Pietje vroeg: hoe gaat het met onzen edelachtbaarde? — ofschoon hij dat allang wist. De maagd was vereerd met de deftige aanspraak en begon een lang verhaal over termermeters en crisis en al die woorden, die ze had opgevangen en die ze niet al te goed verstond, en wie er op bezoek kwamen. Op 't laatst zei ze altijd, terwijl ze met een punt van haar scholk langs de oogen veegde: „En wat moet dat nu toch worre, Pietje, met oos stad, als hij nog te sterven komt."

Maar hij storf niet. En Pietje was een der eersten, die hem weer op straat had zien wandelen.

Bij den doktoor in de Maasstraat hadden ze een Hollandsche meid. Ze kwam uit den Haag. Daar trok het leurderde immer twee maal aan de bel, ging drie passen achteruit en wachtte. De klep van de pet, die hij van de maatschappij had gekregen, wees dan altijd naar de drempel der deur. Daar kwam de meid naar de poort, want het was een zeer groote deur die naar twee zijden open ging, met vlugge pasjes getrippeld. De eene vleugel der poort ging open.

Het verweerde leurderskopke ging recht staan, een tik aan de klep en: „Is er nog oelie van doen madamke?" Hij bracht de olie zelf in de keuken, want het schoone meiske in haar hollandsche kleedij pakte het zelf nooit aan. „Astebleeftj en danke". Dan: „hot Maks" en daar klonken weer de bellekens en het schrale stemmeke dat riep: „oelieie . . ."

Maar bij den secretaris, daar was een boerenmaagd van de „Wiejert-hof," die bloosde als een jonge kers. En altijd lachen. Daar was het:

„Hoe is het met met Doerus, Mieken?" Dorus was de vrijer.

Of: „Ik zèk altijd, dat Mieke van de Wiejert, dat is een schoon wicht. Ze heeft wengskes gelijk als appels. Ge zoudt er zoo in bijten willen." Dan werden de koontjes van de deerne nòg rooier. Ze keek een beetje verlegen, maar als ze terug kwam met het leege blik, lachte ze haar witte tanden bloot en zei: „Merci Pietje en tot de volgende week."

Ja, ja, de menschen vonden Petrolspietje niet serieus, als hij het in de cafékens, des Zondags 's avonds — anders kwam hij er niet behalve in de kermisweek, — had over polletiek en soosegalen.

Maar hij kende zijn volk, ja, ja.

Dat moet ik nog zeggen. Het kromme manneke kwam anders nooit in de kroeg.

Hij had een natuurlijke afkeer van [illegible] woonde van zijn „collega's". Tieske, de dwerg, was zeker niet klein gebleven bij gebrek aan nattigheid, en ook de Gele die met groenten leurde, was dikwijls zat.

Maar Pietje niet. Hij dronk zijn pint des Zondags, maar nooit zat. Nee, nee! Nooit zat! Dat kwam zóó:

Hij was de zoon van Zjef van de Trompet. Zjef zijn vader, die was herbergier, één van de duizend in die streken. Zijn kroeg was nu niet een der schoonste, maar het was er altijd plezant geweest, te plezant eigenlijk. Daar kwamen de kerels van de haven, die de turfschepen van de Peel losten en de zwaar geladen baksteenschuiten. En zij namen er hunnen goeden borrel des morgens om elf ure, als ze moe van het zware werk van als maar vrachten sjouwen, even uitbliezen bij de dikke waard in de Trompet.

Des avonds kwamen ze terug. Des avonds en des Zondags. Dan zat de Trompet vol luidruchtig werkvolk van de havens en ook ander, dat van de fabriek kwam, waar ze electrieke lampen maakten. En de tafels stonden vol pinten. waarin het bier kraalde, versch van het vat. Het was een lawaai en jolijt van belang. Het orgel jengelde uren aaneen, want er vielen veel stuivers door de gleuf, waarboven geschreven stond: inworp 5 centen. Zjef had het druk met de bediening en de praat. En Mieke de vrouw met de gelda.

In de vunzige bierlucht dan was Pietje opgegroeid en hij had al vroeg zijn pint gekregen. De mannen grepen hem wel eens bij zijn magere arm, want zoo dik zijn vader was, zoo mager was de knaap.

Daarbij had hij kromme beenen, die had hij v.d. Eng. ziekte overgehouden. Pietje voelde dan de zware gespierde hand om zijn armke en hij voelde zich tegelijk machteloos en vereerd. Tegelijk het zalig bewustzijn, dat een groote mensch zich met hem ophield en het schril besef van machteloosheid tegen die sterke spieren. „Alleh jong, waar gaat dat naar toe, flink schoften, wat zeg jij Zjef". En of hij er een mee wilde drinken. En Zjef ook. En zich, daar kreeg hij dan al eens een pot. Pietje was in die tijd pas van school.

Hij had weinig te doen en zijn vader sprak al eens van de fabriek en zoo. Maar daar voelde de jongen niet voor en eigenlijk gezegd is hij er ook te mager voor, zei de dikke waard. Zoo gong Pietje al eens visschen langs de kanaal en ook al eens den boer op met fleschen bier.

Maar op een avond, toen hij thuis kwam vond hij het café leeg. Zijn moeder zat te grienen in een stoel en er zat nog wat mans- en vrouwvolk in de huiskamer. En stillekens aan werd Pietje gewaar dat er ruzie was geweest in de café en dat er gestoken was, en dat ook vader er zich had mee gemoeid. Zoo was het ongeluk gekomen. Zjef was gevallen met twee diepe steken in de rug. De daders waren gevat, maar vader lag dood, gestorven aan de snee van een mes . .

Pietje was kapot. Hij hield veel van zijn vader. Van al de menschen, die drie dagen later liepen achter de lijkkist, was hij de ongelukkigste en de zieligste. Zijn hoedje in de eene, zijn tessenplak in de andere hand, liep daar het kromme kerelke, en veegde voortdurend zijn oogen, die maar niet schreien konden. Het vroeg wijsgerimpeld kopke echter had een namelooze uitdrukking van hulpeloosheid en smart.

Lange tijd heeft toen Pietje geen bier meer bekeken, laat staan een borrel. Hij begon zijn petroleumventerij, wat zijn eerste en eenigste beroep is geweest. Eerst later, toen hij al diep in de twintig zat, ging hij 's Zondags naar het Bruine Paard of in de Vesper, en had er zijn twee potten trappist. Maar méér, nee, dat deed Petrolspietje niet.

1) scholk = schort.
2) tessenplak = zakdoek.

II

Vanaf zijn vier en twintigste jaar was Pietje meegegaan ter bedevaart naar Onslievrouw in 't Zand. Het was de grootste gebeurtenis van het jaar in het eentonig oliemannekens bestaan. Dagen van te voren praatte hij er al veel over aan zijn rinkelend karreke. Gewoonlijk ging de processie in Mei. Voor dag en dauw stond Pietje al op, schoot zijn Zondagskleeren aan, nam zienen hoed, die zoo oud was als Mathusalem, greep het pakske boterhams onder den arm, die hij 's avonds tevoren had klaargemaakt van roggebrood en mik en vet spek en stapte de deur uit. De geuren van de vroegen meimorgen vlaagde tegen zijn gezicht. Vogelkes kwetterden en kwinkelden in de tuinen rontelom. Het leurderke haalde zijn neus op, zag zich de lucht aan en mompelde: goe weer. Dan stapte hij weg op zijn kromme beenen, streek in het voorbijgaan Max, die aan de ketting sprong, over de kop en.... „Rust jij maar vandaag, de baas gaat naar Onslievrouw aan de kapel."

Zoo ging het bijkans ieder jaar. Meestal was 't mooi zonnig weer, als de processie uitging.

Langs de straten liep boerenvolk, mannen, taai en knokig, maar soms verweerd en scheef, want de klonten van de akkers waren zwaar en het onkruid woekerde als een aanstekelijke ziekte. Ook vrouwspersonen. Schommelend en dik de ouderen, blozend en flink de deernen. [illegible] boer voorop, achter hem de vrouw en daarachter in een rij de knapen en meisjes. De paadjes door de akkers waren smal, daarom moesten ze zoo loopen. En in de stad bleven ze maar zoo in een lange rij, al waren de straten breed genoeg, dat ze naast elkaar konden gaan.

Pietje ging alleen, hij had geen vrouw en ook geen wichter, en heeft ook geen van beide ooit gehad. „De oelie verkoopen brengt niet veel in de laai, en een vrouw is een duur meubel," zei het kereltje. En daarom was hij alleen blijven wonen na zijn moeders dood in een klein huisje aan de Hieronymuswal.

„Merge Piet," zeien de boeren. En soms de vrouw, een meter of vijf veer der: „Schoen weer."

Op de markt stond het vol wachtende menschen, in kleine drommen bij elkaar. De mannen smoorden pijpen en spraken over de wei en de stal, of over hun akker. De vrouwen waren veel luidruchtiger.

Het was ieder jaar hetzelfde. Om zes uur kwam de kapelaan met zijn wit rochet in de arm. Hij deed het aan in de sacristie. Dan opende de koster de kerkdeur. De geloovigen kwamen binnen. Pietje stond altijd achteraan. Een kort gebed. Dan luidden de klokken en trok de bedevaart de kerkpoort uit, de straten door, de Maaspoort op en dan, afwisselend zingend en paternosters biddend en weesgegroeten, ging het de lange weg op, vijf uren gaans.

Het laatst van allen: Petrolspietje, met zijn hoedje en zijn rozenkrans in de hand.

Des anderendaags, omstreeks tien uur kwamen ze terug. Die dag werkte Pietje niet meer, maar zat thuis en rookte een pijp en las in zijn oude heiligenboeken van Sint Antonius en de visschen, of van Sint Franciscus de vriend der vogelen, met evenveel kinderlijke aandacht als toen hij ze gekregen had, lange jaren geleden, van de kapelaan op de kathechismus, wegens uitmuntend gedrag en vlijt.

III

Ieder jaar was dat zoo hetzelfde, de processie had een altijd-eender regelmatig verloop. Er veranderde weinig. Alleen sommige lieden stierven of bleven thuis vanwege krankheid of ouderdom. Daar waren er ook die zich met paard en wagen lieten brengen. Nieuwe jonge gezichten verschenen in de biddende stoet. Maar dat was ook de heele nieuwigheid. Alleen nog dat het olieventerke ieder jaar krommer achteraan liep, en op 't lest werd Pietje oud en jichtig. Toen hij vijf en zestig was, kon hij bijkans niet meer bijhouden. Zij beenen werden te stram. De laatste winter had hij danig last gehad van de jicht. Hij had des avonds dikwijls gezeten in zijn versleten rieten leunstoel, met verwrongen trekken, krimpend van de pijn in de zieke gewrichten. Het was ook wat, op den ouden dag, als een mensch ziek wordt van de rimmetiek, nog de kost te moeten verdienen met olie leuren door weer en wind. Maar nauwelijks kwamen de lieve voorjaarszon en de eerste warme dagen, of het gezicht van Petrolspietje klaarde zich op. De jicht nam af, hij had weer z'n oude praat aan het karreke en aan de deuren, en des Zondags 's avonds zat hij weer achter zijn pint en sprak over de polletiek. Die haalde hij uit de kranten, welke hij kreeg van de maagd van den bovenmeester Jansen, als de meester ze uitgelezen had. Hij kon er avonds lang over gebogen zitten, al die groote vreemde worden spellend, bij zijn geellichtende petroollamp. Ja, ja, als de warme dagen kwamen, ging alles weer beter, en kwam er meer spek bij het brood en de erpels.

Toen dan Petrolspietje vijf en zestig was, kon hij, zooals gezegd, bijkans niet meer bijhouden. En hij moest zichzelf bekennen, dat vijf uren loopen aan één lange weg, nog wat anders is dan de heele dag met zijn karreke te gaan. Dan kon je nog eens uitrusten of je kreeg een tas koffie van het een of ander goed vrouwmensch of zoo.

En voor het eerst in al die jaren, dat hij meeging, las hij na zijn terugkomst van de bedevaart, niet in de vergeelde heiligenboeken, maar at brood met gebakken balkenbrij, voerde Lobbus, zijn zooveelste hond, en legde zich te rusten op zijn bed in de hoek van zijn laaggezolderde kamer.

Sindsdien ging het slechter met de olieventerij. Hij kon niet meer zooveel afwerken als vroeger. Maar twee wijken per dag, en op den boer één gehucht. En wat bracht dat op? Vroeger nam hij drie gehuchten tegelijk en dan had hij nog tijd om een paar spoedeischende klanten in de stad af te doen. Een mensch wordt oud. En ook Petrolspietje werd oud. Alleen zienen praat hield hij, ofschoon het toch al schrale stemmeke de woorden langzamer en met minder fut uitsprak.

Als de menschen met goedwillende spot vroegen: „hoe is het Pietje, nog met de processie?", dan zette hij de maatschappijpet wat scheever op zijn grijs kalend kopke, krabde achter een oor en antwoordde:

„As godblief nog één keer". Hij goot de petrool in de bus met de liter, reikte hem over met beide handen en „hot Lobbes," . . . Het karreke rolde bellerinkelend verder.

Want na zoo'n vraag, maakte Pietje dat hij weg kwam. Dan kwam er iets liggen op zijn hartekieke, zoo iets zwaars, en heel even voelde hij een krop in zijn keel. Hij had niet geern dat ze het hem vroegen. Hij was zoo graag meegegaan naar Onslievrouw. Maar hij kon er niets aan doen, dat hij oud wier en zijn beenen moe.

Zoo kon Pietje niet meer meegaan, jaren achtereen. Maar altijd stond hij op de markt als de processie uitging en die dag werkte hij niet. Hij ging naar de Mis van achten en las over Sint Antonius en Sint Franciscus en ook het schoone verhaal van den herder, die het wonderbeeld van Onslievrouw van de Kapel in 't Zand gevonden had, het kapelleke dat men voor het beeldeke bouwde en door de oorlog later, toen de kanonskogels in de kerkmuren bleven steken en het beeld niet konden schaden.

Dat was zoo schoon, zoo schoon, vond Petrolspietje. En hij bad:

„Heergod, nu ben ik oud en kan niet meer meegaan ik, met de persessie naar de Lieve Vrouw in het Zand. Maar geef mij de genade, dat ik nog éénmaal haar wonderbeeldeke mag zien, vóór ik doodga. Amen."

Dan, als hij opstond, voelde hij de ouderdom loodzwaar in zijn beenen. En was het wonder, dat hij nu bijkans iedere avond bad, voor zijn ijzeren kruisbeeldje, om een zalige dood?

Een winteravond. Buiten dreven de sneeuwvlokken groot en geruischloos op de wereld, zat het kromme manneke ziek in zijn huiske bij een schamel vuur van turf en hout, al maar piekerend hoe hij met zijn krank lijf toch zijn weinige klanten morgen kon afdoen. Toen begon de vlam in de petroollamp ineenen te flakkeren. Schaduwen dansten langs de kalkmuren, als vreemde spooksels. En dan ging de lamp uit. Er viel wat schijnsel van de straatlantaarn door de reten en de spleet van de gordijnen, en het vuur scheen nu ineens sterker te vlammen.

Toen zocht Petrolspietje met moeite zijn oliekanneke, en terwijl hij de lamp vulde heeft hij gedacht: Zooals met de lamp, zoo is het met mij. Ik voel het. Mijn leven flakkert nog maar wat: krank, een half herstel, weer ziek . . . . Het zal niet lang meer duren, nee, niet lang meer. Dan komt de dood en blaast, en de zwakke vlam valt ineen tot niets. . . .

Des anderendaags was Pietje zoo ziek, dat hij tehuis moest blijven. Hij had toch niet kunnen uitgaan met zijn kar, want de sneeuw lag twee voet dik. Dat zei Zjanje van Polderjes, zijn eenige vriend, die hem kwam opzoeken, omdat hij niet kon werken vanwege de sneeuw.

„Hoe is het Piet?", vroeg die toen

bij inkwam.

„Hier", zei Pietje en hij wees met moeite naar de pijnlijke gewrichten aan beenen en armen.

Toen had Zjange wat vuur gemaakt en was gaan zitten. Hij vertelde van de sneeuw, en hoe Drees, zijn zoon, eropuit was gegaan met lijmroeden om vinken te vangen. En vooral van de nieuwe spoorweg naar Remundj, daar was iedreen vol van. Het komend jaar zou ook wel de processie naar de kapel met de trein gaan. Ja, ja, daar had Pietje van gelezen, van die spoorweg, maar van die persessie, dat vond hij niks. „Wat is dat nu, een persessie per trein. Dat is maar gemakkelijk. Je hoeft niet eens te loopen. De mensche worre luier op vandaag en de wereld gaat nog op de flesch, het is niets, het is schandalig," ... Dat zei Pietje.

Hij had er zijn adem gansch aan verspeeld, om het eruit te krijgen.

Zjang vroeg waarom hij niet naar het gesticht ging. Als Pietje wilde, zou hij de kapelaan eens erover zien te spreken.

Maar nee, daar wou Pietje niets van weten. „As ik doed ga, sterf ik mijn eiges hoes". Daar bleef het bij. Zjang bleef nog wat zitten. Ze zeien niet veel meer. Na een dik uur stond de vriend op „Allé en beterschap." En hij stond al op de besneeuwde dorpel.

IV.

Des nachts werd Pietje wakker van een geraas in zijn kamer. Het was stikdonker. Het manneke draaide zich kreunend om onder zijn veeren beddek. Dat had hij nog van zijn moeder zaliger. En hij voelde er zich warm en goed onder. Zoo zijn moeders. Ze geven het kind iets, waar het wat aan heeft zijn heele leven. Zoo bijvoorbeeld dit veeren-bed. Och, och, Piet had het eens moeten niet hebben, hij was immers al lang morsdood gevrozen in een der stekendkoude winternachten sinds moeder storf.

Het manneke draaide zich kreunend om. Een leege bloempot was neergekomen van de vensterbank en was met een doffe smak kapot gevallen op de houten vloering. Dat had Pietje wakker gemaakt. Nu hoorde hij ook je wind, die huilend voorbijvloog en het kletteren van de regen tegen de ruiten en in den hof. Toen een der ruiten gebroken was door een verkeerd aangekomen steen van een straatjongen, had Pietje het gat dichtgepinijzerd met oliepapier. Dat kon de kracht van de wind niet verdragen en zoo was de bloempot neergekomen.

„Het dooit ! Hergod wat een weer," zuchtte de leurder.

Langzaam deed zijn hand het dek weg, zeer langzaam en voorzichtig, met uiterste krachtsinspanning, stond hij op en strompelde, tastend door den donker naar de stoel waarover zijn oude kleeren hingen. Hu! wat een kou over zijn vel en knoken. Het sneed een mensch door de ziel! Hij had door zijn ziekte vergeten de luiken te sluiten, en nu, midden in de nacht, bij dit weer, wilde hij het doen. Het moest. Wat zou er anders van zijn kamerke overblijven, als de ruwe wind vrij spel had? Maar hij had de kracht niet de deur open te doen. Pietje was machteloos tegen deze storm. Hij zocht op de tast een hamer en spijkers en met zéér, zéér veel moeite wist hij nog zijn jas te nagelen voor het gat.

Bij de laatste klop, en hoeveel keer had hij niet náást geslagen, viel de hamer uit zijn hand —

Hij begon plotseling hevig te hoesten en het duurde wel een kwartier, eer hij weer op bed lag. Daar moest hij toen een heele tijd blijven hijgen, voordat hij de kracht vond, om zich toe te dekken.

Pietje was doodziek. En hij voelde het. Hij begon stillekens te bidden tot God en tot Ooslievrouw in 't Zand, dat hij toch zalig mocht sterven. Hij prevelde : ...... „Lieve Moeder van de Kapel, help nu Pietje in zijn benauwigheid. Ik had U zoo gaarne nog eenmaal willen bezoeken, maar ik kon niet — zie mij nu hier, uw dienaar en geef dat mergen Zjange komt, dat hij mij den kapelaan haalt. Want mijn einde is nabij."—

Maar de priester zou niet hoeven te komen met ons Heer. Het arme drommelke zou zonder H. Teerspijze de hemel binnengaan. Want God is goed voor wie naar hem verlangen. En God is gevoelig voor de uiterste nooden van zijn arme en versleten kinderen.

Zoo gebeurde het dan, ineens en onverwacht. Piet ging er recht bij in zijn bed zitten. Het kamerke was plotseling gevuld met een vreemde muziek van vedels en harpen, het geurde er, of het was in de Meimaand, en een licht, zachtschijnend als de schijn van veel keersen, maakte alles klaar en zichtbaar. Het leurderke wist niet of het waakte of droomde. Het vouwde de zeer magere handen samen en zag maar aldoor in de kamer met groote kinderlijke verbaasde oogen, en zijn ooren dronken de muziek alsof het een pint trappist was, die hij dronk in de Vesper, vroeger.

Daar zong een stem : „Pietje." En zie daar stond, vóór het voeteinde van zijn bed, Ooslievrouw zelf van de Kapel met het kindeke in de arm, almaar zoet lachend en hem vriendelijk aanziende.

Het oliemanneke kon er geen woord uitbrengen.

Maar de stem der Lievevrouwe zong : „Zie Pietje, omdat gij niet kunt komen naar mij, kom ik naar U. Ik kom U halen."

Zij trad op hem toe, steunde zijn hoofd met de eene hand en met de andere drong zij hem zachtkens terug in zijn bed. Een glimlach verscheen op het oude gelaat van Pietje, hij zuchtte nog even, toen lag hij daar glimlachend op zijn bed, de handen gevouwen alsof hij bad, zonder een spoor van doodstrijd in zijn trekken.

Petrolspietje was naar de hemel.

Radio op automobielen.

In het Engelsche autotijdschrift „The Motorcar" beschrijft een inzender tochten in een van een radio-ontvanginstallatie voorziene auto. Belangrijk is zijn opmerking, dat de radio-ontvangst, mits op een geschikte geluidssterkte ingesteld, de aandacht van den bestuurder niet afleidt. Ten einde de kwestie van ontvangtoestellen in auto's op eenige punten nog nader te bestuudeeren, stelt „The Motorcar" voor, dat commissies uit de vereeniging van motorfabrikanten en handelaren en uit de vereenigingen van radio-industrieelen zich hierover nader zullen verstaan.

Het land der vele zenders.

De geologische gesteldheid van Zweden maakte het noodig, dat, om de geheele Zweedsche bevolking de genoegens van den radio-omroep deelachtig te doen worden, in dit land een zeer groot aantal kleine zenders moest worden gebouwd. Zoo zijn er op het oogenblik niet minder dan 31 zenders, waarvan echter de meeste slechts een zeer beperkt gebied behoeven te verzorgen en daardoor met een geringe energie kunnen volstaan. Het grootste deel dezer zenders heeft dan ook niet meer dan 0,20 tot 0,75 kW energie en zijn derhalve buiten Zweden niet te hooren. Gezien het feit, dat de meeste van deze zenders op dezelfde golflengte werken, beteekent dit voor den Europeeschen luisteraar geen gemis.

Daar gaat wat om !

De balans 1932 van de Engelsche Radio omroepmaatschappij vertoont een aanzienlijke stijging van de inkomsten. Van de door de Engelsche luisteraars betaalde geregelde bijdrage krijgt de B. B. C. ongeveer 46 % ; dit bedrag beliep in 1932 niet minder dan 1.306.453 pond st. tegen 1.179 301 p. st. in 1931. De exploitatie van het officieele programmatijdschrift en andere uitgaven leverden netto 322.284. p. st. op (in 1931, 237.834 p.st). Uit deze inkomsten betaalt de B. B. C. niet alleen de programma's en de administratie-onkosten, maar ook de kosten van de technische uitbreiding van den omroep, dus b.v. den bouw van de zenders. Verder stelde de B.B.C. in 1932, naast het gebruikelijke aandeel van het Ministerie van Financiën en een inkomstenbelasting van 110.000 p. st., vrijwillig een bedrag van 250.000 p. st. ter beschikking van de Engelsche schatkist, teneinde het nationale karakter van de Omroepmaatschappij te accentueeren. Ondanks al deze uitgaven bleef er nog een zuivere winst over van 241.797 p.st. (vorig jaar 229.567 p. st.). Voor de samenstelling der programma's, inbegrepen de honoraria voor artisten, orkesten, salarissen voor het vaste personeel, auteursrechten, enz. werd 663.424 p. st. uitgegeven. Het technisch bedrijf kostte in totaal 252.260 p.st. Het bedrag van het ten behoeve van den zenderbouw opgenomen geld daalde in 1932 met 250.000 p.st. tot 400.000 p.st.

Opmerkelijk is het financieele resultaat van de uitgeverij (programmatijdschrift „Radio-Times" en andere publicaties, 322.284 p. st.). De oplage van de Radio-Times, in 1930 1,5 millioen exemplaren, overschreed in 1932 de 2 millioen. Het tweede officieele tijdschrift „World Radio", dat ook de buitenlandsche programma's vermeldt, telt een half millioen abonné's, ondanks een prijsverhooging van 2 tot 3 pennies per nummer.

Wij geven deze cijfers, omdat er duidelijk uit blijkt, welk een omvang het omroepwezen tegenwoordig heeft aangenomen. Als er tegenwoordig nog eenig bedrijf bloeit, dan is het wel het omroepbedrijf.

Is melaatschheid te genezen ?

Volgens de pers van Singapore konden 60 melaatschen, die aan een streng geneeskundige behandeling en controle onderworpen werden, als volkomen genezen ontslagen worden. Blijkt het bericht waar, dan is een der verschrikkelijkste ziekten der menschheid door de moderne wetenschap overwonnen. Vooral voor China kan dit een succes van de grootste humanitaire beteekenis zijn. Volgens de Journal de Shanghai schat men de melaatschen in China op één millioen. In de 13 ziekenhuizen worden er in het geheel 30.000 verpleegd. Meer dan 970.000 leven buiten iedere geneeskundige controle, aan zichzelf overgelaten. Van hen gaat de besmetting in de Zuid-Chineesche provincies uit, die het meest door dit euvel geteisterd worden. De R. K. missies onderhouden in China. 9 melaatschen-tehuizen, waarvan de voornaamste te Shelung er ruim 1200 verpleegd.

Spaansche Peper.

Adalbert Szentgyögyi, professor in de chemie aan de Universiteit van Boedapest, heeft ontdekt, dat de Spaansche peper onder alle planten en vruchten de meeste vitaminen C bevat. Tot dan toe golden de sinaasappelen en citroenen als onovertreffelijk in haar rijkdom aan vitaminen-C daarom mochten bij de expedities deze beide vruchten of haar extract nooit ontbreken, om de deelnemers tegen de zoo gevreesde ziekte der zeevaarders en reizigers, tegen scheurbuik te behoeden. De onderzoekingen van professor Szentgyörgyi, die pas geëindigd zijn hebben uitgemaakt, dat in de z.g. Paradijs-paprika — een roetachtige soort van deze door vreemdelingen gevreesde vrucht — viermaal zooveel vitamine-C aanwezig is dan in de sinaasappelen en citroenen. Van medisch standpunt uit is het ook van het grootste gewicht, dat de paprica de vitamine-C in zulk een vorm bevat, dat het er gemakkelijk en in volkomen zuiveren vorm uitgenomen kan worden. Deze ontdekking van Szentgyögyi zal hoogstwaarschijnlijk de productie van Spaansche peper in Szeged, die in de omgeving der stad 20.000 menschen aan het werk houdt, tot grooten bloei brengen. Men rekent niet alleen op internationaal verbruik, maar ook op den export van de Szegeder zoete paprica, voor de verschillende chemische fabrieken — in de eerste plaats naar Amerika — ter verkrijging van de vitamine-C geneesmiddelen.

In het paprica-seizoen zijn twee stuks van deze groote paprica's voor een cent te krijgen.

Prof. Szentgyörgyi verklaart, dat de Szegeder paprica zoo zijk aan sap is, dat bij zijn eerste proeven uit 130 kilo paprica 100 liter aangenaam zoetachtig sap geperst kon worden. Het sap zal in stroopvorm naar de verschillende landen geëxporteerd worden; er komen bijna dagelijks informaties van Engelsche, Zwitsersche en Amerikaansche chemische fabrieken bij den professor binnen, die van zijn ontdekking voor Hongarije een winst verwacht van vele millioenen per jaar.

BEKENDMAKING.

Te beginnen met **Donderdag**, den **4 Mei 1933**, en zoolang er zaken zijn, die in de termen vallen om te worden verkocht, zal er **elken Donderdag (met uitzondering van eventueele feestdagen)**, ten kantore van de N. V. De Spaar- en Beleenbank van Curaçao openbare verkooping worden gehouden van bij de genoemde vennootschap beleende voorwerpen.

De verkooping zal telkens des **voormiddags te 9 uur** een aanvang nemen.

De voorwerpen, die in de termen vallen om te worden verkocht, zijn die, welke zijn beleend van **1 Januari 1931** tot en met **31 December 1931** onder **No X 3652** tot en met **No. A 1882** en waarop de interesten niet zijn voldaan.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door de verschuldigde interesten aan te zuiveren.

Willemstad, den 13 Maart 1933.

De Voorzitter,

15 P. L. Gorsira.